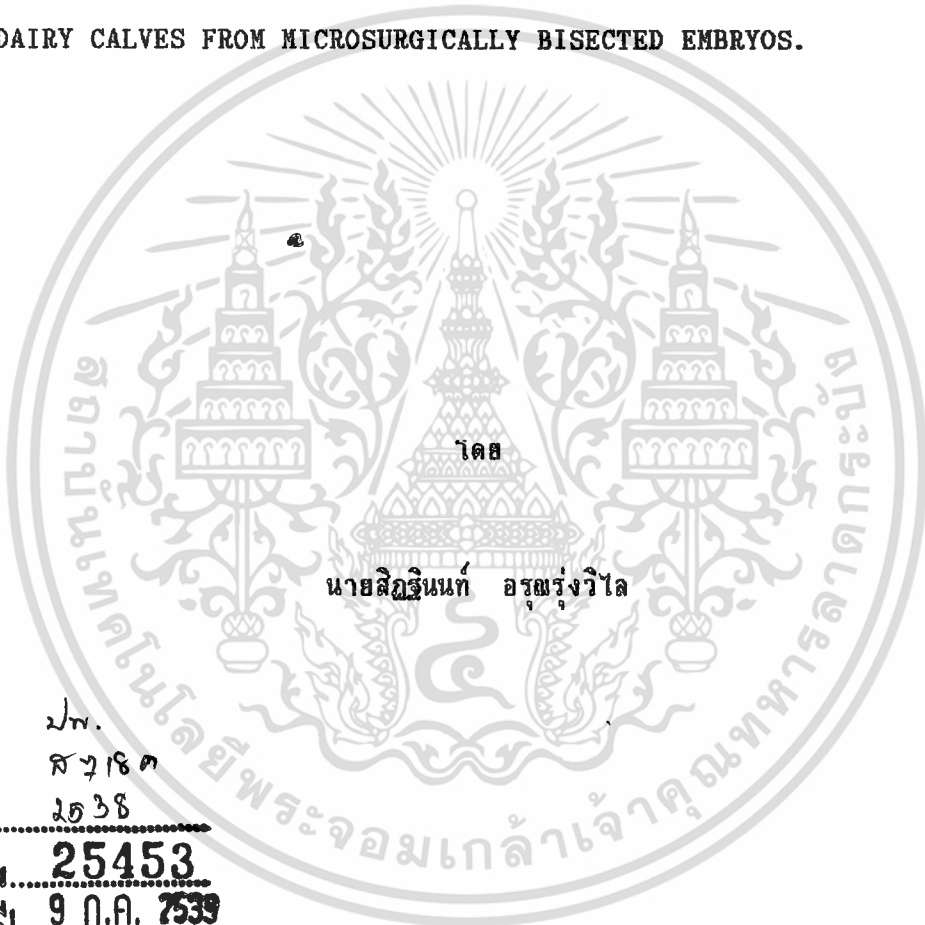

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

คอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์โชว์ เรื่องการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครึ่งใบ
THE COMPUTER FOR TEACHING IN THE FORM OF SLIDE SHOW ON PRODUCTION
OF DAIRY CALVES FROM MICROSURGICALLY BIASECTED EMBRYOS.

รฟ.
ส ๖ 18 ๓
เลขหมู่..... ๒๖๖๘
เลขทะเบียน..... 25453
วัน, เดือน, ปี..... 9 ก.ค. 2539

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สาขา วิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

ปีการศึกษา 2538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

25453

เพื่อความข้อยกเว้นพิเศษ

นายสิทธิฐินท์ อรุณรุ่งวิไล

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขา วิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

คอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์โชว์ เรื่องการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้ง
ใบ

THE COMPUTER FOR TEACHING IN THE FORM OF SLIDE SHOW ON
PRODUCTION OF DAIRY CALVES FROM MICROSURGICALLY BISECTED EMBRYOS.

การจัดทำปัญหาพิเศษเรื่อง คอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์โชว์ เรื่อง
การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ เพื่อผลิต DISKETTE ข้อมูลในส่วนของเนื้อหาซึ่งจะใช้
ร่วมกับโปรแกรมแสดงภาพที่จะแสดงในรูปของสไลด์โชว์ทางคอมพิวเตอร์ในการใช้ช่วยสอนสำ
หรับวิชาการผสมเทียม(03620205 ARTIFICIAL INSEMINATION)ระดับปริญญาตรี ตาม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต(ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การ
ผลิตสัตว์ ในกลุ่มวิชาชีพเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทบวงมหาวิทยาลัย ในส่วนของเนื้อหาเพิ่มเติมเรื่องความก้าว
หน้าของเทคโนโลยีการผสมเทียมในอนาคต ทำเฉพาะเรื่องการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ
วิธีการดำเนินงานเริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร ศึกษารายละเอียดของวิชา ศึกษา
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการย้ายฝากตัวอ่อนครั้งใบ การผ่าแบ่งตัวอ่อน กำหนดเนื้อหาที่จะสร้าง
ภาพในคอมพิวเตอร์และจัดทำสคริปต์ภาพ ผลิตคอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์โชว์
และทำการตรวจสอบข้อผิดพลาดพร้อมทั้งแก้ไขปัญหาพิเศษชุดนี้

จากการศึกษาปัญหาพิเศษครั้งนี้ทำให้ได้ DISKETTE ข้อมูลสำหรับวิชาการผสมเทียม

(03620205) จำนวน 10 แผ่น และได้สคริปต์คำบรรยายประกอบภาพอีกจำนวน 1 ชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับผู้ที่สนใจที่จะผลิตและใช้งานสื่อประเภทนี้ควรมีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์และควรมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานไม่เกิดความเบื่อหน่ายจะทำให้การผลิตสื่อเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อุปกรณ์ชุดนี้สามารถที่จะนำไปใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนแนวใหม่ซึ่งใช้คอมพิวเตอร์ประกอบการสอนสำหรับวิชา การผสมเทียม(03620205 ARTIFICIAL INSEMINATION) ระดับปริญญาตรี ตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต(ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ในกลุ่มวิชาชีพเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบและยังเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาหรือบุคคลที่สนใจที่จะนำไปใช้เป็นสื่อประกอบการสอนสำหรับวิชาอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีโดยได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์หลาย ๆ ท่าน โดยเฉพาะอาจารย์ สมจิตต์ กล้ากลิ่น และ อาจารย์ สุทัศน์ จุฬามณี ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ และช่วยเหลือในการทำอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์วีซีดี และ ขอขอบคุณอาจารย์ทางภาคครุศาสตร์ เกษตรที่ให้ความปรึกษาในเรื่องการจัดเนื้อหาและรูปแบบ ของคอมพิวเตอร์และรายละเอียดต่าง ๆ ของรูปเล่ม จึงขอขอบคุณไว้ ณ. ที่นี้

ผู้จัดทำขอขอบความดีทั้งมวลที่พึงได้จากปัญหาพิเศษชุดนี้แต่บุพการีและครูบาอาจารย์ที่ ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ คำแนะนำ แก่ข้าพเจ้า ส่วนข้อบกพร่องทั้งหลายข้าพเจ้าขอรับไว้ แต่เพียงผู้เดียว

สิริฉันทน์ อรุณรุ่งวิไล
พฤศจิกายน 2538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่	
1. บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา	3
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ	3
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
2.1 เอกสารทางการผลิตสื่อการสอน	4
2.2 เอกสารทางด้านวิชาการย้ายปากตัวอ่อนครึ่งใบ	12
3. วิธีดำเนินงานผลิตอุปกรณ์	
3.1 การวิเคราะห์หลักสูตร	20
3.2 การวิเคราะห์เนื้อหา	23
3.3 ภาพประกอบชุดอุปกรณ์	38
3.4 ขั้นตอนในการผลิตชุดอุปกรณ์	50
3.4.1 อุปกรณ์ที่ใช้เพื่อผลิตชุดอุปกรณ์	50
3.4.2 ขั้นตอนการผลิตชุดอุปกรณ์	50
4. สรุปและข้อเสนอแนะ	
4.1 สรุปผลการดำเนินงาน	52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2	ปัญหาและอุปสรรค	53
4.3	ข้อเสนอแนะ	53

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

-	โปรแกรมการเร่งการตกไข่ การผสมเทียม และการชะล้างตัวอ่อนในโคนม	63
-	ผลการฉีด PMSG ในปริมาณ 2,000 และ 2,500 หน่วยสากลต่ออัตราการตก	64
-	ผลการสร้างลูกาंपงบริเวณปีกมดลูกและตัวมดลูกต่ออัตราการชะล้างตัวอ่อน65	
-	ระยะเวลาเจริญของตัวอ่อนเมื่อชะล้างในวันที่ 6 และ 7 หลังผสมเทียม	66
-	ขั้นตอนการย้ายฝากตัวอ่อน	67
-	ขั้นตอนการผ่าแบ่งตัวอ่อน	68
-	เทคนิคการถ่ายภาพจากจอคอมพิวเตอร์	69
-	ส่วนประกอบของโปรแกรมแสดงภาพและวิธีการใช้งาน	70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 โปรแกรมการกระตุ้นให้เกิดการตกไข่หลายใบพร้อมกันในโคตัวให้	57
2 โปรแกรมการปรับขนานการเป็นสัดในโคตัวรับ	58
3 ผลการตอบสนองต่อการปรับขนานวงจรการเป็นสัดของโคตัวรับด้วย การใช้ฮอร์โมนฝังหู	59
4 ผลการตรวจโคตัวรับหลังการถ่ายฝากตัวอ่อน	60
5 อัตราการตั้งท้องและอัตราการคลอดจากการถ่ายฝากตัวอ่อนครั้งใบ และตัวอ่อนเต็มใบ	61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันที่สถานการณ์ทางการศึกษาได้ขยายวงกว้างออกไปและมีสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นในวงการของการศึกษาอยู่เสมอ โดยเฉพาะการผลิตสื่อการเรียนการสอนแนวสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการศึกษาเพราะการเรียนรู้อาจเกิดประสิทธิภาพมากที่สุดจะต้องมีการสื่อผ่านประสาทสัมผัสหลาย ๆ ทาง ประสาทสัมผัสทางตาเป็นส่วนที่รับรู้ได้มากที่สุดรองลงมาคือ ประสาทหูและประสาทสัมผัสอื่น ๆ การเรียนการสอนที่ได้จากการเห็นภาพของจริงหรือลักษณะที่ใกล้เคียงของจริงมากที่สุดจะทำให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้

การเรียนการสอนทางวิชาชีพเกษตรมีการเรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป การปฏิบัติจะทำให้ผู้ปฏิบัติ เรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วแต่บางครั้งการปฏิบัติ เป็นไปได้ยากจึงต้องมีการใช้ภาคทฤษฎีช่วยในการเรียนแต่ผู้เรียนอาจจินตนาการหรือเข้าใจไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนวิชา การผสมเทียมในหัวข้อ เรื่องภาคผนวก หัวข้อย่อย เรื่องการทำแม่เหมือนด้วย การผ่าแบ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่อาจใช้เพียงคำพูดในการบรรยายให้เข้าใจได้โดยง่ายแต่จำเป็นต้องมีสื่อที่เป็นรูปธรรมที่ใช้ประกอบคำบรรยายจึงจะสามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการใช้สื่อประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกับประสบการณ์จริงมากที่สุด จะเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ปัญหาพิเศษ เรื่องนี้จึงผลิตขึ้นเพื่อจะส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนให้ดีขึ้น

การพัฒนาสื่อการศึกษาและความต้องการใช้คอมพิวเตอร์ทำให้คอมพิวเตอร์มีราคาถูกลงมากและยังมีประสิทธิภาพที่สูงเหมาะต่อการใช้งานประกอบกับมีการประยุกต์คอมพิวเตอร์เป็นสื่อการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดแรงกระตุ้นที่ต้องการจะศึกษามากขึ้นและคอมพิวเตอร์สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนได้ตามต้องการอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความพยายามในการเพิ่มจำนวนโคนมพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตน้ำนมสูงในประเทศด้วยวิธีต่าง ๆ ได้ทำมานานแล้ว การผสมเทียม การแก้ปัญหาทางระบบสืบพันธุ์และปัญหาการผสมข้ามเป็นวิธีพื้นฐานที่ให้ผลดีในการเพิ่มจำนวนโคนมในประเทศได้ระดับหนึ่ง เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มจำนวนโคนมพันธุ์ดีให้มากขึ้นโดยใช้ระยะเวลาที่สั้นลง เทคโนโลยีการถ่ายฝากตัวอ่อนก็ทำให้สามารถเพิ่มจำนวนโคนมพันธุ์ดีทั้งจากทางด้านของพ่อพันธุ์ (SIRE) และแม่พันธุ์ (DAM) ได้โดยใช้เวลาที่สั้นลง แต่ก็ยังมีจำนวนไม่เพียงพอเนื่องจากตัวอ่อนของโคนมพันธุ์ดีเหล่านี้มีจำนวนจำกัดและมีราคาแพงจึงมีความพยายามที่จะใช้ตัวอ่อนที่มีจำนวนจำกัดนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้ได้โคนมพันธุ์ดีเพิ่มให้มากที่สุด เทคโนโลยีการตัดแยกตัวอ่อนออกเป็น 2 ส่วนเท่า ๆ กันด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อให้สามารถผลิตโคได้ 2 ตัวจากตัวอ่อนเพียงใบเดียวเป็นเทคโนโลยีที่ได้นำมาใช้ในสัตว์เศรษฐกิจหลายชนิดเช่น โคและแกะ

จากเหตุผลดังกล่าวจึงได้ทำการผลิตอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์โชว์ เรื่องการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบขึ้นมา เพื่อใช้ประกอบการเรียนวิชาการผสมเทียม (03620205) ซึ่งเป็นเรื่องในส่วนของภาคผนวกเกี่ยวกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการผสมเทียมในอนาคต ระดับปริญญาตรีตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ กลุ่มวิชาชีพเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการสอนแก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่สนใจ จะนำเป็นแนวทางในการประกอบวิชาชีพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิต DISKETTE ข้อมูลในส่วนของเนื้อหาซึ่งจะใช้ร่วมกับโปรแกรมแสดงภาพที่จะแสดงในรูปแบบของสไลด์โชว์ทางคอมพิวเตอร์ในการใช้ช่วยสอนสำหรับวิชาการผสมเทียม (03620205 ARTIFICIAL INSEMINATION) ระดับปริญญาตรีตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ กลุ่มวิชาชีพเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทบวงมหาวิทยาลัย ในส่วนของเนื้อหาเพิ่มเติม เรื่องความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการผสมเทียม
ในอนาคต ทำเฉพาะ เรื่องการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ

1.3 ขอบเขตของปัญหา

1. ผลิต DISKETTE ข้อมูลในส่วนของเนื้อหาซึ่งจะใช้ร่วมกับโปรแกรมแสดงภาพที่
จะแสดงในรูปแบบของสไลด์โชว์ทางคอมพิวเตอร์ในการใช้ช่วยสอนสำหรับครูโดยการที่ครูเรียกใช้
โปรแกรมและทำการเลือกชื่อของภาพที่จะนำเสนอทางจอคอมพิวเตอร์ซึ่งในที่นี้จะผลิตเพียง
DISKETTE ข้อมูลวิชาการผสมเทียม(03620205 ARTIFICIAL INSEMINATION) ระดับ
ปริญญาตรีตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต(ต่อเนื่อง 2 ปี)สาขาเทคโนโลยีการเกษตร
-การผลิตสัตว์ กลุ่มวิชาชีพเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทบวงมหาวิทยาลัย ในส่วนของเนื้อหาเพิ่มเติม เรื่องความก้าว
หน้าของเทคโนโลยีการผสมเทียมในอนาคต ทำเฉพาะ เรื่องการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ
2. เขียนสคริปต์คำบรรยายประกอบภาพเรื่อง การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้อุปกรณ์ประกอบการสอนแนวใหม่ซึ่งใช้คอมพิวเตอร์ประกอบการสอนสำหรับ
วิชา การผสมเทียม(03620205 ARTIFICIAL INSEMINATION) ระดับปริญญาตรีตามหลัก
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต(ต่อเนื่อง 2 ปี)สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์
กลุ่มวิชาชีพเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ทบวงมหาวิทยาลัย ในส่วนของเนื้อหาเพิ่มเติม เรื่องความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการผสมเทียมในอนาคต ทำเฉพาะ เรื่องการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ
2. ผู้ทำปัญหาพิเศษได้ประสบการณ์ตรงซึ่งสามารถนำไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับ
วิชาอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการทำปัญหาพิเศษเกี่ยวกับการผลิตสื่อประกอบการสอนวิชาการผสมเทียม (03620205) เรื่องคอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์โชว์ เรื่องการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ ได้มีการศึกษาและค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำปัญหาพิเศษซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะคือ

2.1 เอกสารทางด้านสื่อการสอน

คอมพิวเตอร์ เป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถนำมาปรับใช้กับระบบการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลตอบสนองต่อผู้เรียนเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งจากการที่สื่อประเภทคอมพิวเตอร์สามารถสร้างได้อย่างรวดเร็วและพร้อมที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงได้อย่างสะดวก ทำให้มีผู้นิยมใช้อย่างแพร่หลายโดยเฉพาะในรูปแบบของสไลด์โชว์ทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีวิธีการหรือขั้นตอนการผลิตชุดอุปกรณ์ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดอุปกรณ์โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์นั้น ๆ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์
2. ศึกษารายละเอียดของสิ่งเขปรายวิชา วัตถุประสงค์ทั่วไปประกอบการสอนที่จะหัวข้อ เพื่อสะดวกในการศึกษา
3. ศึกษารายละเอียดของเนื้อหา ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
4. ศึกษารายละเอียดหัวข้อที่ต้องการจะผลิตชุดอุปกรณ์
5. กำหนดภาพที่จะต้องนำมา SCAN ให้สอดคล้องกับการจัดเรียงหัวข้อเนื้อหาในหลักสูตร โดยยึดหลักของการต่อเนื่องของเหตุการณ์ที่เป็นไปได้อย่างถูกต้อง
6. กำหนดแผนการดำเนินงาน โดยทำเป็นตารางปฏิบัติงานและบทบรรยาย

การปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ในข้อ 6. อย่างต่อเนื่อง
8. ทำการตกแต่งภาพให้สมบูรณ์และถูกต้อง
9. จัดทำสคริปต์ภาพให้ตรงกับเนื้อหา
10. นำไปใช้งาน

อุปกรณ์ที่ใช้สร้าง DISKETTE ข้อมูล

1. เครื่องคอมพิวเตอร์
2. โปรแกรมสำเร็จรูป (ประเภทสไลด์โชว์ VPIC)
3. เครื่อง SCANNER
4. โปรแกรมสำหรับเครื่อง SCANNER
5. เครื่องเลเซอร์ปริ้นเตอร์
6. แผ่น DISKETTE
7. กล้องถ่ายรูป
8. ขาตั้งกล้องถ่ายรูป
9. ฟิล์มสี
10. COPY STAND
11. อุปกรณ์เครื่องเขียน

การผลิตสื่อการสอนชนิดที่ทำปัญหาพิเศษเป็นสื่อคอมพิวเตอร์ประเภทสไลด์โชว์ซึ่งลักษณะของโปรแกรมสำเร็จรูปสามารถที่จะแสดงภาพจากชื่อไฟล์ที่มีนามสกุลต่าง ๆ มากมายเช่น *.BMP (BITMAP) เป็นต้น ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วกว่าการทำงานเป็นอย่างยิ่ง กระบวนการผลิตก็ไม่ยุ่งยากซับซ้อนมากนักก็อาจจะง่ายกว่าการสร้างสื่อแบบอื่น ๆ ด้วยซ้ำ กล่าวคือขั้นตอนการผลิตสื่อชนิดนี้ได้อธิบายเป็นขั้นตอนในข้างต้นแล้ว จะเห็นได้ว่าสื่อประเภทที่ทำปัญหาพิเศษนี้มีคุณสมบัติต่าง ๆ มากมายเช่น การสร้างภาพที่สะดวกและรวดเร็ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งที่จะเป็นตัววัดความสำเร็จของการสอนก็คือการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งการที่จะให้บรรลุเป้าหมายบางครั้งจำเป็นต้องมีสื่อมาช่วยประกอบการสอนเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ จากการศึกษาของนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ต่าง ๆ กันมากมายเช่น

สมหญิง กลิ่นศิริ (2525 หน้า 32) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่าสื่อการสอนหมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งวิธีการที่ผู้สอนจะนำไปใช้ในการสอน เพื่อสื่อความหมายที่ผู้สอนประสงค์จะส่งหรือถ่ายทอดไปยังผู้เรียน

ณรงค์ สมพงษ์ (2530 หน้า 42) กล่าวถึงความหมายของสื่อการสอนไว้ว่าสื่อการสอนเป็นสิ่งที่มุ่งเน้นการนำไปใช้ในทางด้านการเรียนการสอน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น สไลด์ประกอบการสอน บทเรียนโปรแกรมชุดการสอน เนื่องจากกระบวนการสอนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของระบบการให้การศึกษาจึงอาจกล่าวได้ว่าสื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

วาสนา ชาวหา (2533 หน้า 8) กล่าวว่า สื่อการสอนหมายถึง สิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลางหรือพาหนะนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

โดยปกติแล้วบทเรียนสำเร็จรูปที่นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองนั้นอาจอยู่ในรูปแบบของสื่อได้หลายชนิด เช่น อาจเป็นสไลด์ วิดีโอ ภาพยนตร์ แต่ที่นิยมกันมากที่สุดก็อยู่ในรูปของหนังสือหรือแบบเรียนแต่บทเรียนที่ผลิตขึ้นให้อยู่ในรูปแบบของสื่อต่าง ๆ ดังกล่าวมีข้อเสียที่ไม่อาจแก้ไขได้มากมาย เป็นต้นว่าถ้าบทเรียนสำเร็จรูปอยู่ในรูปแบบของสื่อ ผู้เรียนสามารถจะหาคำตอบโดยเปิดไปดูตรงหน้าที่กำหนดไว้ได้ นอกจากนั้นการที่จะให้ผู้เรียนได้ทราบผลความก้าวหน้าในการเรียนของเขาเองก็ค่อนข้างจะทำได้ยาก สื่อในรูปแบบของหนังสือยังไม่อาจจะทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นเต็นนอกจากจะเรียนได้เท่าที่ควร คอมพิวเตอร์จะเป็นสิ่งที่ชัดเจนข้อเสีย

ต่าง ๆ จากสื่อชนิดอื่นได้มากแม้จะไม่หมดทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับโปรแกรมหรือความสามารถของผู้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขียนโปรแกรมว่าจะนำประสิทธิภาพของคอมพิวเตอร์ออกมาให้ได้มากที่สุดแค่ไหน การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเป็นสื่อในการเรียนรู้นอกจากจะให้ความรู้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นระบบแล้วยังสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้อีกด้วย (सानิตย์ ภาสพาด 2534 หน้า 17)

การนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานจำเป็นต้องมีปัจจัยซึ่งเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์อยู่ 3 อย่าง ซึ่งसानิตย์ ภาสพาด(2534 หน้า 17-18) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ฮาร์ดแวร์ (HARDWARE) ได้แก่ เครื่องอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ
2. ซอฟต์แวร์ (SOFTWARE) ได้แก่ โปรแกรมที่นำมาใช้หรือบทเรียนที่ผลิตขึ้น
3. พีเพิลแวร์ (PEOPLEWARE) ได้แก่ บุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์

คอมพิวเตอร์สามารถที่จะนำมาใช้เป็นสื่อการสอนที่มีคุณค่าและจำเป็นต้องมีปัจจัยประกอบการทำงาน ในฐานะของผู้ใช้งานจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับคอมพิวเตอร์เสียก่อนว่าคอมพิวเตอร์คืออะไรและหมายถึงอะไร ซึ่งसानิตย์ ภาสพาด(2534 หน้า 12)กล่าวว่าคอมพิวเตอร์คือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถรับและเก็บบันทึกข้อมูล ตลอดจนคำสั่งต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาหรือทำการคำนวณที่ซับซ้อน และยังสามารถเก็บบันทึกหรือแสดงผลลัพธ์ในรูปแบบที่กำหนดให้ได้อีกด้วย อีกทั้งยังให้ความหมายของคอมพิวเตอร์โดยกล่าวว่า ภาษาไทยคงเรียกทับศัพท์มาจากภาษาอังกฤษโดยตรงว่าคอมพิวเตอร์ (COMPUTER) ซึ่งแปลว่า ผู้คำนวณ

เนื่องจากคอมพิวเตอร์สามารถใช้ได้หลายประเภทจึงมีการแบ่งประเภทของคอมพิวเตอร์โดยศิริพร สว่างทอง(2528 หน้า 8)กล่าวไว้ว่า ประเภทของคอมพิวเตอร์ เราสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. จำแนกตามวิธีการประเมินผล

ก. อนาคตคอมพิวเตอร์ บางครั้งเรียกว่าคอมพิวเตอร์ชนิดกราฟ คือคอมพิวเตอร์ชนิดที่ทำการประมวลผลข้อมูลแบบต่อเนื่องกันเช่น ความเร็ว ความดัน อุณหภูมิ เป็นต้น

เป็นต้น การประมวลผลข้อมูลได้จากการวัดและคำตอบของเครื่องคอมพิวเตอร์ชนิดนี้ส่วนมากเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะปรากฏบนจอหรือหน้าปัดเป็นตัวเลขหรือกราฟเส้นต่าง ๆ ตัวอย่างของอนาล็อกคอมพิวเตอร์ ได้แก่

- 1) เครื่องวัดความเร็วของรถยนต์ขณะกำลังวิ่ง ความเร็วจะแสดงโดยเข็มที่หน้าปัดซึ่งบอกอัตราความเร็วของรถยนต์ที่กำลังวิ่งซึ่งการเคลื่อนที่เป็นลักษณะที่ต่อเนื่องกัน
- 2) เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในโรงพยาบาล สำหรับตรวจคลื่นสมองและให้ผลลัพธ์เป็นรูปกราฟหรือฟิล์ม เป็นต้น

ข. ดิจิทัลคอมพิวเตอร์ บางครั้งเรียกว่าคอมพิวเตอร์ชนิดตัวเลข คือคอมพิวเตอร์ที่ทำการประมวลผลข้อมูลที่มีค่าแน่นอนและการประมวลผลข้อมูลจะได้รับการนับตัวอย่างเครื่องคำนวณชนิดตัวเลขอย่างง่ายได้แก่ ประตูลูกตามทางสรรพสินค้าต่าง ๆ ซึ่งมีเครื่องนับติดอยู่ที่หน้าร้านนับจำนวนคนที่ผ่านประตูเข้ามา โดยจำนวนตัวเลขเพิ่มขึ้นทีละหนึ่งเลขที่แสดงจำนวนคนนี้เป็นจำนวนเลขเฉพาะลงไป

2. จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน

ก. แบบทั่วไป(GENERAL PURPOSE COMPUTER) ได้แก่คอมพิวเตอร์ที่ใช้กับงานหลายประเภทหรือหลายภาษาตัวอย่างเช่นคอมพิวเตอร์ตามศูนย์คอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ซึ่งงานของผู้ใช้มีหลายประเภทและหลายภาษา

ข. แบบเฉพาะกิจ(SPECIAL PURPOSE COMPUTER) ได้แก่คอมพิวเตอร์ใช้กับงานประเภทใดประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น คอมพิวเตอร์ใช้สำหรับตรวจและถ่ายภาพที่ใช้ตามโรงพยาบาล คอมพิวเตอร์วัดสายตา เป็นต้น

3. จำแนกตามขนาด ได้แก่

คอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่(LARGE SCALE COMPUTER) เช่น IBM 3033, CDC 3600 เป็นต้น

คอมพิวเตอร์ขนาดกลาง(MEDIUM SCALE COMPUTER) เช่น IBM 4331, IBM 370, CDC 3400, BURROUGH B 2800 เป็นต้น

มินิคอมพิวเตอร์(MINI COMPUTER) เช่น IBM SYSTEM 38, BURROUGH B 80, DEC 11/04, NEC SYSTEM 100 เป็นต้น

ไมโครคอมพิวเตอร์(MICRO COMPUTER) เช่น IBM PC ,APPLE FUJISU, เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NEC PC, RHILLEP เป็นต้น

การจำแนกประเภทของสื่อการสอนจากทัศนะของนักวิชาการทางเทคโนโลยีหลายท่าน
พอสรุปได้ดังนี้ คือจำแนกเป็น 3 ประเภท

1. ประเภทวัสดุ (SOFTWARE OR MATERIAL) บางครั้งก็เรียกว่า "สื่อเล็ก
(SMALL MEDIA)" เรื่องราวของความรู้ไว้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น สไลด์บรรจุเรื่องราวไว้ใน
ลักษณะของภาพนิ่ง หนังสือบรรจุเรื่องราวไว้ในลักษณะของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ แผ่นเสียง
บรรจุเรื่องราวไว้ในลักษณะเสียงและฟิล์มภาพยนตร์บรรจุเรื่องราวไว้ในรูปของภาพเคลื่อนไหว
ไหวควบคู่กับเสียง เป็นต้น

สื่อการสอนประเภทวัสดุยังสามารถจำแนกเป็น 2 ชนิดดังนี้

1.1 วัสดุที่ต้องอาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ จึงจะสามารถเสนอเรื่องราวความ
รู้หรือเนื้อหาสาระไปยังผู้เรียนได้ ตัวอย่างวัสดุชนิดนี้คือแผ่นเสียง เทปเสียง เทปโทรทัศน์
ฟิล์มภาพยนตร์ ภาพโปรเจกต์ เป็นต้น

1.2 วัสดุที่สามารถเสนอเรื่องราว ความรู้ เนื้อหาวิชาไปสู่ผู้เรียนได้ด้วยคน
เอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์แต่อย่างใด ตัวอย่างวัสดุชนิดนี้คือ หนังสือ แผ่น
ภูมิ รูปภาพ หุ่นจำลอง แผนที่ เป็นต้น

2. ประเภทเครื่องมือหรืออุปกรณ์ (HARDWARE OR EQUIPMENT) บางครั้งเรียก
ว่า "สื่อใหญ่ (BIG MEDIA)" ได้แก่เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉาย
เทปโทรทัศน์ เครื่องฉายภาพโปรเจกต์ และเครื่องฉายภาพทึบแสง เป็นต้น

3. ประเภทเทคนิคและวิธีการ (TECHNIQUE AND METHOD) สื่อการสอนประเภท
นี้ไม่จัดอยู่ในประเภทวัสดุหรือเครื่องมือ แต่ต้องอาศัยสื่อประเภทวัสดุหรือเครื่องมืออย่างใด
อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างมาใช้ร่วมกันในลักษณะกิจกรรมหรือวิธีการตัวอย่างสื่อประเภทนี้คือการ
แสดงละคร การศึกษานอกสถานที่ นิทรรศการ การสาธิต เป็นต้น (วาสนา ช่าวหา 2533
หน้า 13-14)

คอมพิวเตอร์จึงจัดเป็นวัสดุที่ต้องอาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ เพราะจากปัจจัยการใช้
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานคอมพิวเตอร์ดังกล่าวข้างต้น อธิบายได้ว่า การที่คอมพิวเตอร์มีปัจจัยในการใช้งานทั้งวัสดุ อุปกรณ์และบุคลากรผู้เชี่ยวชาญจึงจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่

โดยทั่วไปแล้วสื่อการเรียนการสอนไม่ว่าจะอยู่ในประเภทใดก็ตามจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนอย่างมากมาดังที่ วาสนา ชาวหา (2533 หน้า 13) อ่างของเป็รื่อง กุณฑ (2519 หน้า 4) ว่าได้สรุปผลการวิจัยสื่อการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ โดยมีได้จำกัดเฉพาะชนิดใดชนิดหนึ่งว่ามีคุณค่าต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรูดีขึ้น เพราะมีความจริงจิงและมีความหมายชัดเจนต่อผู้เรียน

2. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ในปริมาณมากขึ้นในเวลาที่กำหนดไว้จำนวนหนึ่ง

3. ช่วยให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกระบวนการเรียนการสอน

4. ช่วยให้ผู้เรียนจำ ประทับความรู้สึกและทำอะไรเป็นเร็วและดีขึ้น

5. ช่วยส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

6. ช่วยให้ผู้สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนได้ลำบาก โดยการช่วยแก้ปัญหาหรือข้อจำกัดต่าง ๆ ไว้ดังนี้

6.1 ทำสิ่งที่ยับยั้งให้ง่ายขึ้น

6.2 ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรมขึ้น

6.3 ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวเร็วให้ดูช้าลง

6.4 ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงช้าให้ดูเร็วขึ้น

6.5 ทำสิ่งที่ใหญ่มากให้ย่อขนาดลง

6.6 ทำสิ่งที่เล็กมากให้ขยายขนาดขึ้น

6.7 นำอดีตมาให้ศึกษาได้

6.8 นำสิ่งที่อยู่ไกลหรือลึกลับมาให้ศึกษาได้

7. ช่วยให้นักเรียนเรียนสำเร็จง่ายขึ้น สอบได้มากขึ้น

คุณค่าของสื่อแต่ละชนิดย่อมแตกต่างกันไปแต่ก็จะคล้ายคลึงกันสื่อทุกประเภทจะช่วยผู้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอนให้สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับคอมพิวเตอร์จะช่วยผู้สอนในด้านต่าง ๆ ซึ่ง
 สานิตย์ ภาษาผาด (2534 หน้า 20-24)กล่าวไว้ดังนี้

1. การฝึกทักษะ (DRILL)
2. เกมสื่การเรียงการสอน (INSTRUCTIONAL GAME)
3. การสอนเป็นรายบุคคล (TUTORIAL)
4. การสาธิต (DEMONSTRATION)
5. การจำลองแบบ (SIMULATION)
6. ใช้เป็นอุปกรณ์การสอน
7. ใช้เป็นสารานุกรม

จากการวิจัยของ กิตติเดช อ่อนละมัย (2533 หน้า 269) ในเรื่องผลของการ
 นำเสนอภาพแบบเดี่ยวแบบเคลื่อนไหวและแบบหลายภาพในวิดิทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ผลสรุปว่า

1. การนำเสนอภาพที่ต่างกันทั้ง 3 แบบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
 .01
2. การนำเสนอภาพแบบภาพเดี่ยวแบบเคลื่อนไหวให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า
 การนำเสนอภาพแบบหลายภาพแบบพร้อมกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัยของ กนกรัตน์ พรพิพินเนส (2533 หน้า 229) เรื่องการใช้คอมพิวเตอร์
 เพื่อการศึกษาในสถาบันการศึกษาในเขตชายฝั่งทะเลตะวันออก ปีการศึกษา 2531 สรุปได้ว่า

1. สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้ ส่วนสถาบันส่วนน้อยที่มี
 คอมพิวเตอร์ใช้ก็ยังมีไม่เพียงพอต่อการใช้งานซึ่งใช้ในการเรียนการสอนมากที่สุด
2. บุคลากรส่วนใหญ่ต้องการคอมพิวเตอร์ช่วยงานแต่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
 บุคลากรมีความรู้มากที่สุดในเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และน้อยที่สุดใน

เรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยจัดการเรียนการสอน (CMI)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สถาบันการศึกษาในส่วนรวมยังไม่มีนโยบายและโครงการสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ แต่สถาบันที่มีคอมพิวเตอร์ใช้มีนโยบายเพิ่มเครื่องคอมพิวเตอร์และสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน
4. สถาบันการศึกษาในส่วนรวมไม่มีงบประมาณสำหรับงานคอมพิวเตอร์และมีสถานที่ที่เหมาะสมจัดเป็นห้องคอมพิวเตอร์น้อย
5. บุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่าสถาบันยังไม่มีพร้อมที่จะใช้คอมพิวเตอร์เพราะมีปัญหาขาดงบประมาณและบุคลากร แต่เห็นว่านักเรียนนักศึกษาในเขตชายฝั่งทะเลตะวันออกจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และควรมีนโยบายสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ในสถาบันการศึกษาในเขตดังกล่าว
6. บุคลากรเห็นด้วยมากกว่าคอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัยและช่วยประหยัดเนื้อที่ในการเก็บข้อมูลและเห็นด้วยว่าเป็นเทคโนโลยีขั้นสูงที่จำเป็นต้องรู้จัก ช่วยอำนวยความสะดวกในงานจัดเก็บข้อมูล ช่วยทำงานของสถาบันคล่องตัว ช่วยสร้างมโนภาพที่ดีให้สถาบันและจะมีบทบาทต่อวงการศึกษามากขึ้นเป็นลำดับ แต่มีความเห็นว่าคอมพิวเตอร์มีราคาแพง

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ

ในหัวข้อเรื่อง ภาคผนวก หัวข้อย่อยเรื่องการทำแม่เหมือนด้วยการผ่าแบ่งวิชาการผสมเทียม(03620205) ระดับปริญญาตรีหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต(ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ในกลุ่มวิชาชีพเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ซึ่งกล่าวถึงกรรมวิธีในการถ่ายฝากตัวอ่อนและการผ่าแบ่งตัวอ่อนเพื่อการถ่ายฝากได้ให้ความหมายผสมเทียมไว้ว่า การผสมเทียมคือ วิธีการผสมพันธุ์แบบวิทยาศาสตร์ เพื่อการปรับปรุงและขยายพันธุ์สัตว์โดยการรีดเก็บน้ำเชื้อจากพ่อพันธุ์ดีแล้ว นำไปเตรียมในห้องปฏิบัติการ จากนั้นนำไปฉีดผสมเข้าไปในอวัยวะสืบพันธุ์ของตัวเมียในขณะที่กำลังเป็นสัด จนเกิดการตั้งท้องและคลอดลูกได้(กรมปศุสัตว์ 2534 หน้า 18)

จากความหมายของการผสมเทียมทำให้เราสามารถเข้าใจได้ว่าหลักสำคัญของการ

ผสมเทียมคือการกระทำเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตของโคและปรับปรุงพันธุ์โคให้ดีขึ้น ซึ่งมีวิธีการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และขั้นตอนการผสมเทียมโคตั้งที่กรมปศุสัตว์ (2534 หน้า 22) อธิบายไว้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ผสมเทียมโค จะต้องสวมถุงมือยาวตลอดถึงโคนแขนและสวมผ้ากันเปื้อนด้านหน้าพร้อมกับสวมรองเท้าบูท

2. ทำการตรวจดูสัตว์ให้แน่นอนว่ามีอาการเป็นสัดที่แท้จริง

อาการเป็นสัดคือการที่โคแสดงอาการดังต่อไปนี้

2.1 ร้องบ่อย ๆ และเสียงดังจนผิดปกติ

2.2 ไล่ตัวอื่นหรือยอมให้ตัวอื่นชนขี้

2.3 กระวนกระวาย ม่านตาเบิกกว้าง

2.4 อวัยวะเพศบวมแดง เปิดดูจะเป็นมันเยิ้ม

2.5 มีน้ำเมือกใสไหลยืดออกมาจากช่องคลอด หรือเปราะอยู่บริเวณโคนหาง

2.6 กินหญ้าหรืออาหารอย่างไม่สนใจ

2.7 โคลที่กำลังรีดนม น้ำนมจะลดลงหรือไม่ยอมให้รีด

3. นำสัตว์เข้าช่องบังคับพร้อมทำความสะอาดอวัยวะเพศภายนอกให้เรียบร้อย

4. ทำการล้างตรวจทวาร เพื่อดูอวัยวะสืบพันธุ์ภายในและตรวจการเป็นสัดหรือตรวจหาสัตว์ที่ไม่ท้องหรือผิดปกติ

5. เตรียมน้ำเชื้อและเตรียมเครื่องมือให้ถูกต้องตามขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นด้านความสะอาด

น้ำเชื้อแช่แข็งใช้ปากคีบหยิบหลอดน้ำเชื้อพินซ์โคที่ต้องการจุ่มลงในกระตักน้ำอุ่นที่เตรียมไว้มีอุณหภูมิ 35 องศาเซลเซียส นาน 30 วินาที แล้วใช้ปากคีบหยิบหลอดน้ำเชื้อมาเช็ดทำความสะอาดจนแห้งสนิทแล้วสอดเข้าไปในกระบอกฉีดเชื้อ ตัดปลายหลอดน้ำเชื้อส่วนที่วางอยู่ จากนั้นสวมหลอดพลาสติกซีทและใช้วงแหวนสวมกระชับให้แน่นแล้วจึงสอดส่วนโคนตัวของวงแหวนพลาสติกไว้ทำการล้างตรวจอวัยวะสืบพันธุ์ทางทวารหนักอีกครั้ง เพื่อทำการตรวจสอบการเป็นสัดและอาการผิดปกติอื่น ๆ

6. เปิดปากช่องคลอดแล้วสอดกระบอกฉีดเชื้อเข้าไปในช่องคลอดด้วยความระมัดระวังและสะอาด มือข้างหนึ่งล้วงเข้าทางทวารหนักและจับปากมดลูกพร้อมสอดกระบอกฉีด

เชื้อผ่านเข้าไปในปากมดลูกและปลายกระบอกอยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้องคือ แนะนำสำหรับแม่โค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ผสมครั้งแรกในการเป็นสัดนั้นให้ฉีดน้ำเชื้อที่บริเวณตัวมดลูก 3 ใน 4 ของปริมาตรน้ำเชื้อที่ใช้ (ปลายกระบอกฉีดน้ำเชื้อเข้าไปในปากมดลูก โดยห่างจากคอมดลูกประมาณ $\frac{3}{4}$ นิ้ว หรือ 1.8 เซนติเมตร) และฉีดน้ำเชื้อที่เหลือทั้งหมดบริเวณกลางมดลูกและเมื่อผสมครั้งต่อ ๆ ไปในการเป็นสัดครั้งนั้นให้ฉีดน้ำเชื้อเข้าไปบริเวณกลางคอมดลูกเท่านั้นเสร็จแล้วค่อยดึงกระบอกฉีดน้ำเชื้อออกมา ดึงมือออกจากทวารหนัก

7. ควรจะบีบขนาดที่บริเวณอวัยวะภายนอกและล้างอุจจาระที่ติดอยู่ด้วยน้ำเย็นเพื่อกระตุ้นให้มดลูกหดตัว จะช่วยให้อัตราการผสมติดดีขึ้น

8. ลงบันทึกการผสมเทียมลงในแบบฟอร์มการผสมเทียมให้ถูกต้องครบถ้วนพร้อมด้วยประวัติแม่โคตัวนั้นอย่างละเอียด

ผลของการผสมเทียมที่ได้นี้ว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจ แต่การพัฒนาทางเทคโนโลยีขั้นสูงยังคงมีการพัฒนาต่อไป ในที่นี้จะขอกล่าวถึงเพียงการทำผลเหมือนด้วยการผ่าแบ่งเท่านั้น ซึ่งสรรเพชร โสภณ(2530 หน้า 32)กล่าวว่า

การทำผลเหมือนด้วยการผ่าแบ่งเป็นเทคนิคการผ่าแบ่งตัวอ่อน ตั้งแต่ระยะ MORULA ขึ้นไป เพื่อผลิตผลเหมือนได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็วมากและได้ประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมการย้ายฝากตัวอ่อนในโคซึ่งการทำผลเหมือนจากตัวอ่อนที่มาจากโคพันธุ์ดีทำให้เพิ่มจำนวนของสัตว์พันธุ์ดีได้รวดเร็วขึ้นด้วย อัตราการตั้งท้องด้วยการย้ายฝากแบบไม่ผ่าตัดของครึ่งตัวอ่อนมีอัตราเท่ากับย้ายฝากตัวอ่อนเต็มใบ ซึ่งเทคนิคนี้ได้รับการพัฒนาให้ง่ายขึ้นด้วยการใช้ชิ้นส่วนเล็ก ๆ ของใบมีดโกนหนวดหรือเข็มแก้วเล็ก ๆ สำหรับการผ่าแบ่งครึ่ง หลังจากผ่าแบ่งแล้วเซลล์ของตัวอ่อนครึ่งใบก็จะรัดตัวแน่นเข้าและสร้างโพรงภายในซึ่งสามารถใช้ย้ายฝากได้โดยตรงเลย จากเทคนิคนี้สามารถจะผลิตผลเหมือนได้สูงถึง 50 เปอร์เซ็นต์และสามารถผลิตลูกสัตว์ได้มากกว่าจำนวนตัวอ่อนเมื่อเริ่มต้นการผ่าแบ่ง ดังนั้นเทคนิคนี้จึงช่วยเพิ่มอัตราการตั้งท้องของการย้ายฝากตัวอ่อนให้ได้ผลมากยิ่งขึ้นแต่เทคนิคนี้ก็จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนให้มีความชำนาญเป็นพิเศษ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จที่ดีในการผ่าแบ่งและเชื่อว่าในอนาคตอันใกล้กับการผ่าแบ่งตัวอ่อนจะเป็นเทคนิคที่ให้ความสำคัญกับการย้ายฝากตัวอ่อนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการย้ายฝากตัวอ่อนให้สูงขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การถ่ายฝากตัวอ่อนเป็นกระบวนการที่จะเพิ่มปริมาณผลผลิตซึ่งในภาษาอังกฤษเรียกว่า EMBRYO TRANSFER หมายถึงวิธีการพิเศษที่ใช้ผสมพันธุ์โดยใช้ตัวเมียที่เจริญเติบโตเต็มที่แล้ว (MATURE FEMALE) เรียกว่า DONOR ฉีด EXOGENOUS HORMONE แล้วเกิด OVA มากใบหรือหลาย ๆ ใบ แล้วจึงใช้ผสมด้วยวิธีตามธรรมชาติหรือผสมเทียม เกิด FERTILIZED EGGS หลังจากนั้นจึงนำออกมาย้ายเข้าไปฝากใน REPRODUCTIVE TRACT ของตัวเมียอื่นด้วย การทำ SYNCHRONIZED HEAT ในสัตว์ชนิดเดียวกัน ตัวที่รับฝาก FERTILIZED EGGS นี้เรียกว่า RECIPIENTS ทำให้เกิดการตั้งท้องจนครบกำหนดคลอดก็จะคลอดออกมาตามปกติ (ด้วยเป็นผลของการผสมของ GENE จาก DONOR และตัวผู้) (สัมพันธ สัจจันทร์ ม.ป.ป. หน้า 1)

การฝากตัวอ่อนให้โคตัวรับ ต้องคัดเลือกโคตัวรับที่มีอาการสัดแบบยืนนิ่ง (STANDING HEAT) ก่อนวันทำการฝาก 7 วัน มาเข้าคอกคัดเพื่อล้วงตรวจคุณภาพของ CL (CORPUS LUTEUM) บนรังไข่โดยล้วงผ่านทางทวารหนัก คัดเลือกโคตัวรับเฉพาะที่มี CL คุณภาพดี เหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวรับในการถ่ายฝากตัวอ่อนทำเครื่องหมายที่สะโพกข้างที่มี CL อยู่บนรังไข่ (ฮันต์ สุขวงศ์ 2537 หน้า 7)

กรรมวิธีการถ่ายฝากตัวอ่อนแบ่งออกเป็น 2 วิธีซึ่งฮันต์ สุขวงศ์ (2537 หน้า 7) อธิบายไว้ดังนี้คือ

1. การฝากโดยวิธีผ่าตัด (SURGICAL TRANSFER)

1.1 นำโคตัวรับเข้าช่องบังคับสำหรับผ่าตัด ฉีดยากล่อมประสาท

ACEPRONAZINE R ขนาด 10 mg. เข้ากล้ามเนื้อ

1.2 เตรียมโกนขน ทำความสะอาดบริเวณขอบหลังของสวาทที่มี CL อยู่ตามวิธีทางศัลยกรรม

1.3 เปิดผิวหนังหนึ่งโดยใช้ FLANK KNIFE จากแนวต่ำจากกระดูกสะโพก TUBER COXAE โดยเปิดแผลยาวประมาณ 10-12 cm. ขนานไปตามแนวกล้ามเนื้อ

แนวกล้ามเนื้อจนถึงเยื่อช่องท้อง ใช้นิ้วมือเจาะทะลุเยื่อช่องท้องล้วงมือลงไปตรวจรังไข่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อยืนยันว่ามี CL ที่มีคุณภาพดีอยู่บนรังไข่ข้างดังกล่าวจริง

1.4 ดึงปลายปีกมดลูกข้างเดียวกับรังไข่ที่มี CL อยู่ขึ้นมาที่ปากแผลใช้เข็มเบอร์ 18 ที่ทำการลบคมแล้วเจาะนำเพื่อให้เกิดรูก่อนที่จะนำหลอดบรรจุตัวอ่อนชนิด TOM CAT CATHETER สอดเข้าไป ฉีดตัวอ่อนเข้าไปในปีกมดลูกปล่อยมดลูกกลับเข้าที่

1.5 เช็บบิดกล้ามเนื้อและผิวหนังตามวิธีทางศัลยกรรม

2. การฝากโดยวิธีไม่ผ่าตัด (NON-SURGICAL TRANSFER)

ใช้กระบอกฝากตัวอ่อนซึ่งมีลักษณะคล้ายกระบอกผสมเทียมบรรจุหลอดตัวอ่อนเข้าไปในกระบอกทำวิธีการเช่นเดียวกับการผสมเทียมโดยสอดผ่านปากมดลูกเข้าไป ปล่อยตัวอ่อนในปีกมดลูกข้างที่มี CL อยู่บนรังไข่

สำหรับการเตรียมตัวอ่อนครั้งใบนั้น นุสสรวิทย์ วัฒนกุล (2538 หน้า 5) อธิบายไว้ว่าเก็บตัวอ่อนโคมนระยะ MORULA จากแม่โคตัวให้ (DONOR) ซึ่งได้รับการกระตุ้นให้ตกไข่หลายใบพร้อมกัน (SUPEROVULATION) ด้วยฮอร์โมน FSH.-P (ตาราง 1) โดยทำการเก็บตัวอ่อนในวันที่ 6 หลังการเป็นสัด (วันที่เป็นสัด=วันที่ 0) คัดเลือกเฉพาะตัวอ่อนที่มีคุณภาพดี (GRADE A) มาทำการตัดแยกออกเป็น 2 ส่วนโดยใช้ใบมีดที่เคลื่อนที่ไปในแนวต่าง ๆ ด้วย MICROMANIPULATOR น้ำยาที่ใช้ในการเลี้ยงตัวอ่อนขณะตัดแยกเป็นน้ำยาปราศจากโปรตีนที่เตรียมขึ้นโดยใช้สูตรของน้ำยา DULBECCO PHOSPHATE BUFFERED SALINE ที่ใช้ชะล้างตัวอ่อนตามปกติเป็นหลักหลังการตัดแยกตรวจสอบดูลักษณะของตัวอ่อนแต่ละครั้งแล้วนำตัวอ่อนครั้งใบ (DEMI-EMBRYO) แต่ละอันไปเพาะเลี้ยงไว้ในน้ำยาเลี้ยงชนิด TCM199 ซึ่งมีโปรตีน 20 % โดยเพาะเลี้ยงไว้ในตู้เพาะเลี้ยงชนิดบรรยากาศคาร์บอนไดออกไซด์ (37 องศาเซลเซียส, 5 % CO₂) ในระหว่างที่กำลังทำการตัดตัวอ่อนใบอื่น ๆ ต่อไป หลังการตัดแยกตัวอ่อนทุกใบเสร็จแล้วก่อนบรรจุลงหลอดจะตรวจสอบดูลักษณะของตัวอ่อนครั้งใบแต่ละอันอีกครั้งแล้วจึงย้ายตัวอ่อนครั้งใบแต่ละอันลงในหลอดบรรจุตัวอ่อนโดยแต่ละหลอดจะบรรจุตัวอ่อนครั้งใบ 1 อัน

กระบวนการย้ายฝากตัวอ่อนครั้งใบ ผู้ศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องของ

EMBRYO อยู่พอสมควร ว่ามีการปฏิสนธิและการเจริญระยะแรกของลูกอ่อนอย่างไร โดยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรรณดา สุจริต (2535 หน้า 17) ให้ความหมายของ FERTILIZATION หรือการปฏิสนธิว่า หมายถึงการที่เซลล์สืบพันธุ์เพศผู้และเพศเมียเข้ารวมตัวกัน เกิดเป็นตัวอ่อนหรือลูกอ่อนเรียกว่า ZYGOTE ซึ่งการปฏิสนธิเป็นการที่เซลล์สืบพันธุ์เพศผู้เคลื่อนตัวเข้าไปสู่เซลล์สืบพันธุ์เพศเมีย โดยมีการรวมตัวกันของผนังเซลล์ทั้ง 2 ในขั้นต้นมี FERTILIZATION REACTION และเหตุการณ์อื่น ๆ ตามมา ซึ่งส่วนของ SPERM นั้นเมื่อสามารถแทงทะลุเข้าไปในไข่แล้วจะสลับหาง, ส่วนกลางตัวและบางที่หุ้มตัวออกเกิดเป็น SECOND MEIOTIC DIVISION สมบูรณ์และเกิด FEMALE PRONUCLEUS

ผลของการปฏิสนธิคือ

1. เป็นการทำให้ CHROMOSOME ของพ่อและแม่มารวมกันเกิดเป็น ZYGOTE
2. เพศถูกกำหนด (XX หรือ XY) ขึ้นอยู่กับเซลล์สืบพันธุ์เพศผู้
3. เป็นการกระตุ้นให้ ZYGOTE มีการเจริญต่อไป เข้าสู่ระยะ CLEAVAGE
4. ถ้าไข่ได้รับการผสมจะมีการตั้งท้องเกิดขึ้น ซึ่งระยะการตั้งท้องในสัตว์ชนิดต่าง ๆ

นั้น แตกต่างกันออกไป (วรรณดา สุจริต 2535 หน้า 21)

หลังจากเกิดการปฏิสนธิมีการรวมตัวของเซลล์สืบพันธุ์ตัวผู้และตัวเมียก็จะเกิดการแบ่งเซลล์ของ ZYGOTE ได้เซลล์ที่มีรูปร่างและทำหน้าที่คล้ายคลึงกัน การแบ่งตัวจะเป็น แบบ $1 \rightarrow 2, 2 \rightarrow 4, 4 \rightarrow 8, 8 \rightarrow 16$ ฯลฯ แต่ละเซลล์เรียกว่า BLASTOMERE รวมเรียกระยะนี้ว่า ระยะ CLEAVAGE

ผลของ CLEAVAGE ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมคือมีไข่ชนิด MIOLECI THAL และ ISOLECI THAL จะมีการแบ่งตัวของ CLEAVAGE แบบ HOLOBLASTIC TYPE คือ แบ่งทั้งหมด ผลของ CLEAVAGE ใน MAMMALS จะได้ลักษณะของลูกบอลหรือลูกน้อยหน้าเรียกว่า MORULA การแบ่งเซลล์ในระยะ CLEAVAGE นั้นไม่มีการเพิ่มขนาดของ ZYGOTE แต่อย่างใด และยังคงถูกล้อมรอบด้วย ZONA PELLUCIDA จึงอาจเรียกได้ว่าไม่เป็น TURE DEVELOPMENT จำนวนเซลล์ในระยะ MORULA ของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมโดยทั่ว ๆ ไปมี 16-64 เซลล์ ต่อมาเซลล์เข้ามารวมตัวกันเป็นกลุ่มแน่นเรียกว่า COMPACTION

BLASTOMERE หลังสารชนิดหนึ่งออกมารวมกันกลายเป็นช่องน้ำชั้นเรียกว่า

BLASTOCOEL เริ่มเข้าสู่ระยะ BLASTULA ดังนั้นระยะท้ายของ CLEAVAGE ใน MAMMALS

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งมีการซ้อนกัน (OVERLAP) ของเหตุการณ์ 2 อย่างคือ การฟอร์ม MORULA และการเกิดช่อง BLASTOCOEL ขึ้นที่ระยะต้นของ BLASTULA STAGE ซึ่งเป็นระยะที่เซลล์เริ่มมีการจัดแยกตัวเองเป็นกลุ่ม ๆ (วรรณดา สุจริต 2535 หน้า 23)

ระยะ BLASTULA หมายถึง ระยะที่ BLASTOMERE มีการจัดตัวฟอร์มเป็นช่องน้ำตรงกลางที่เรียกว่า BLASTOCOEL และมีกลุ่มเซลล์ล้อมรอบ ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมการเจริญระยะ BLASTULA มักเรียกว่า BLASTOCYST หรือ BLASTODERMIC VESICLE ระยะนี้เซลล์ที่มีการแบ่งตัวยังถูกปกคลุมด้วย ZONA PELLUCIDA (ซึ่งต่อมาเมื่อที่ปกคลุมนี้จะสลายไป) (วรรณดา สุจริต 2535 หน้า 26)

ตัวอ่อนที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระยะ MORULA และ BLASTULA STAGE จะเคลื่อนตัวมายังมดลูกประมาณ 4-5 วันหลังจากการตกไข่ (OVULATION) ต่อมาประมาณวันที่ 7-8 มีการสลายตัวของ ZONA PELLUCIDA (HATCHED BLASTOCYTS) ตัวอ่อนจะเปลี่ยนรูปร่างจากเดิมซึ่งกลมไปเป็นลักษณะยาวรีและเตรียมพร้อมที่จะฝังตัวของตัวอ่อนลงในผนังมดลูกเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเพราะการเจริญของตัวอ่อนต้องอาศัยอาหาร (วรรณดา สุจริต หน้า 26)

ตัวไข่หลังจากหลุดจากกระเปาะไข่จะถูกล้อมรอบนอกเซลล์ด้วย GRANULOSA CELL ถึง 2 ชั้น เรียกชั้นนอก CUMULUS OOPHORUS และเซลล์ชั้นใน CORONA RADIATA ถัดจากชั้นเซลล์ล้อมนี้จึงเป็นเปลือก ZONA PELLUCIDA ซึ่งเป็นเครื่องป้องกันไข่ที่สำคัญ ในระยะผสมพันธุ์ภายในเปลือกไข่จะเป็นเยื่อเมือก (VITELLINE MEMBRANE) และนิวเคลียส (NUCLEUS) (กรมปศุสัตว์ 2534 หน้า 56)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องทางด้านสื่อการสอนประเภทวีสดูที่ต้องอาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์จะเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างรวดเร็ว และสามารถที่จะแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาได้ง่าย อีกทั้งยังสามารถเพิ่มเติมสีสันให้แก่ข้อมูลได้ด้วย ส่วนในเรื่องของการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งโบเป็น เรื่องที่ผู้เรียนอาจจะเข้าใจได้ยากหากว่าไม่มีสื่อประกอบการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนการเจริญของตัวอ่อนในระยะเริ่มต้นและการผลิตลูกโคนมจากการผ่าแบ่งซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความละเอียดของเนื้อหาจึงต้อง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีสื่อเพื่อช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีสร้างอุปกรณ์

3.1 การวิเคราะห์หลักสูตร

จากการศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ในกลุ่มวิชาชีพเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ คือ ปีการศึกษาหนึ่ง ๆ แบ่งการเรียนเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 16 สัปดาห์ และอาจเปิดภาคฤดูร้อนด้วยก็ได้ แต่ละภาคการศึกษาปกตินักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนไม่ต่ำกว่า 12 หน่วยกิต เว้นแต่วิชาที่ยังเหลือในหลักสูตรและเปิดสอนในภาคการศึกษามีหน่วยการเรียนรวมกันต่ำกว่า 12 หน่วยกิต กรณีที่มีความจำเป็นจะต้องลงทะเบียนเกิน 22 หน่วยกิตให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ

การจัดการเรียนการสอนจะแบ่งเป็นหมวดวิชาได้ 3 หมวด คือ

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป
2. หมวดวิชาเฉพาะ
3. หมวดวิชาเลือกเสรี

วิชาที่สอนชื่อวิชาการผสมที่ผสมอยู่ในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาชีพเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ซึ่งเป็นวิชาที่ให้เลือกเรียนและมีเวลาเรียนภาคทฤษฎี 2 คาบต่อสัปดาห์ ภาคปฏิบัติ 3 คาบต่อสัปดาห์ มีจำนวน 3 หน่วยกิต ซึ่งวิชาการผสมที่ผสมมีจุดประสงค์รายวิชาดังนี้คือ

1. เพื่อให้ศึกษารู้และเข้าใจ ขบวนการและวิธีการผสมเทียม
2. เพื่อให้นักศึกษาสามารถผสมเทียมโค กระบือ และสุกรได้ถูกต้อง
3. เพื่อให้นักศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการผสมเทียมได้

คำอธิบายรายวิชา การผสมเทียม(03620205)

กายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบสืบพันธุ์ของสัตว์เลี้ยงชนิดต่าง ๆ การเก็บน้ำเชื้อ การทำสารละลายน้ำเชื้อ การตรวจสอบคุณภาพน้ำเชื้อ กรรมวิธีการทำน้ำเชื้อแช่แข็ง วิธีการผสมเทียม การตรวจการผสมพันธุ์และการอุ้มท้อง

ผลการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา

ทฤษฎีบทที่	จำนวนคาบ
1. กายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบสืบพันธุ์ของสัตว์	
1.1 กายวิภาคและสรีรวิทยาของอวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้	6
1.2 กายวิภาคและสรีรวิทยาของอวัยวะสืบพันธุ์เพศเมีย	6
2. การปรับปรุงประสิทธิภาพการผสมพันธุ์	
2.1 หลักการปรับปรุงประสิทธิภาพ	4
2.2 ข้อดีข้อเสียของการปรับปรุงประสิทธิภาพ	2
3. อุปกรณ์การผสมเทียมสัตว์ชนิดต่าง ๆ	
3.1 อุปกรณ์การผสมเทียมในสัตว์ปีก	2
3.2 อุปกรณ์การผสมเทียมในสุกร	2
3.3 อุปกรณ์การผสมเทียมในโค-กระบือ	2
4. กระบวนการวัดเก็บและเตรียมน้ำเชื้อแช่แข็ง	
4.1 น้ำเชื้อ	2
4.2 วิธีการวัดเก็บน้ำเชื้อจากพ่อพันธุ์	4
4.3 การตรวจสอบน้ำเชื้อ	2
4.4 การเจือจางน้ำเชื้อ	2
4.5 การเตรียมน้ำเชื้อแช่แข็ง	6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทฤษฎีบทที่	จำนวนคาบ
5. วิธีการผสมเทียม	
5.1 ขั้นตอนการเตรียมน้ำเชื้อและอุปกรณ์	2
5.2 ขั้นตอนการผสมเทียม	2
6. การตรวจการผสมพันธุ์และการอุ้มท้อง	
6.1 การตั้งท้องและการตรวจการตั้งท้อง	2
6.2 โรคติดต่อทางอวัยวะสืบพันธุ์	6
7. ภาคผนวก	
7.1 ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการผสมเทียมในอนาคต	
7.1.1 การเก็บรักษาตัวอ่อน	
7.1.2 การแยกเพศของตัวอ่อน	
7.1.3 การทำแฝดเหมือนตัวสการผ่าแบ่ง	2
7.1.4 การตัดต่อยีนส์	-
7.1.5 การขยายพันธุ์สัตว์โดยไม่ใช่เซลล์เพศ	
7.2 สรุป	2
บทปฏิบัติการที่	
1. อุปกรณ์การผสมเทียมในสัตว์ปีก	3
2. อุปกรณ์การผสมเทียมในสุกร	3
3. อุปกรณ์การผสมเทียมในโค-กระบือ	3
4. การเตรียมน้ำเชื้อแช่แข็ง	3
5. ขั้นตอนการเตรียมน้ำเชื้อแช่แข็งและอุปกรณ์	3
6. ขั้นตอนการผสมเทียม	3
รวม	74

คอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์โชว์เรื่อง การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อน

ครึ่งใบ ผลิตเพื่อใช้ประกอบการสอนในทฤษฎีบทที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

จากการวิเคราะห์หลักสูตรครุศาสตร์ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ในกลุ่มวิชาซึ่งเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทบวงมหาวิทยาลัย วิชา การผสมเทียม(03620205)พอสรุปเนื้อหาได้ดังนี้

การผสมเทียมและการถ่ายฝากตัวอ่อน

การผสมเทียมหมายถึงวิธีการผสมพันธุ์แบบวิทยาศาสตร์ เพื่อการปรับปรุงและขยายพันธุ์สัตว์โดยการรีดเก็บน้ำเชื้อจากพ่อพันธุ์แล้วนำไปเตรียมในห้องปฏิบัติการ จากนั้นนำไปฉีดผสมเข้าไปในอวัยวะสืบพันธุ์ของตัวเมียในขณะที่กำลังเป็นสัด จนเกิดการตั้งท้องและคลอดลูกได้

การถ่ายฝากตัวอ่อนหมายถึง การถ่ายฝากตัวอ่อนเป็นกระบวนการที่จะเพิ่มปริมาณผลผลิตซึ่งในภาษาอังกฤษเรียกว่า EMBRYO TRANSFER หมายถึงวิธีการพิเศษที่ใช้ผสมพันธุ์โดยใช้ตัวเมียที่เจริญเติบโตเต็มที่แล้ว(MATURE FEMALE) เรียกว่า DONOR ฉีด EXOGENOUS HORMONE แล้วเกิด OVA มากใบหรือหลาย ๆ ใบ แล้วจึงให้ผสมด้วยวิธีตามธรรมชาติหรือผสมเทียม เกิด FERTILIZED EGGS หลังจากนั้นจึงนำออกมาย้ายเข้าไปฝากใน REPRODUCTIVE TRACT ของตัวเมียอื่นด้วย การทำ SYNCHRONIZED HEAT ในสัตว์ชนิดเดียวกัน ตัวที่รับฝาก FERTILIZED EGGS นี้เรียกว่า RECIPIENTS ทำให้เกิดการตั้งท้องจนครบกำหนดคลอดก็จะคลอดออกมาตามปกติ (ด้วยเป็นผลของการผสมของ GENE จาก DONOR และตัวผู้)

เทคนิคการฉีดเชื้อ (TECHNIQUES OF INSEMINATION)

1.1 อุปกรณ์ในการผสมเทียมแบบของ RECTOVAGINAL OF RECTOCERVICAL METHOD

1. SHEATH (COVER SHEATH เป็นปลอกพลาสติก)
2. INSEMINATOR SYRINGE หรือ BREEDING หรือ CATHETOR

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. FORCEPS
4. A PAIR OF SCISSORS
5. TROESEN

ขั้นตอนการฉีดเชื้อแบบของ RECTOVAGINAL OF RECTOCERVICAL METHOD

ก่อนจะทำการฉีดเชื้อ จะต้องจับวิวที่จะผสมพันธุ์เข้าช่องบึงคับสัตว์ เพื่อให้ไม่ให้เคลื่อน
จะได้ทำงานได้สะดวกและหาไม่ยากเกินไปหลังจากของวิว เพื่อให้วิวทำอันตรายผู้ที่ทำการผสม
เทียม เมื่อทำได้ดังนี้แล้วก็ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

1. ใส่ถุงมือพลาสติกจนถึงแขน
2. ใช้มือซ้ายเข้าไปในทวารหนัก ถ้ามือขวาจะกลับออกมาให้หมด
3. ใช้มือขวาบน VAGINA ไล่ไปหา CERVIX ไปตาม UTERUS แล้วตรวจ HORN
ข้างซ้ายก่อนดูว่ามีอะไรผิดปกติหรือไม่แล้วไล่ไปจนถึง OVARY คลำดูว่ามีอะไร
ผิดปกติหรือไม่เมื่อไม่มีก็ค่อย ๆ เลื่อนมาที่ UTERUS ใหม่ แล้วคลำทางด้านขวา
ทำเช่นเดียวกับทางด้านซ้าย
4. ดึงมือออกแล้วใส่เชื้อเข้าไปใน INSEMINATOR SYRINGE
5. วางหลอดฉีดน้ำเชื้อตามขวาง แล้วเอาปากคาบไว้
6. ทำความสะอาดบริเวณ VULVA และ LIPS ด้วยสำลีหรือ TISSUE
7. สอดหลอด INSEMINATOR SYRINGE เข้าไปใน VULVA ลึกสุดเท่าที่จะทำได้
8. ค่อย ๆ เอมือกลับไปที่ทวารหนัก กดจับ CERVIX พยายามสอดให้เข้าไปปาก
CERVIX
9. สอดหลอดให้เข้า CERVIX จนสุด
10. ค่อย ๆ ฉีดเชื้อเข้าไปอย่างช้า ๆ
11. ดึงหลอดฉีดเชื้อและแขนออก

พยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้อวัยวะสืบพันธุ์ถูกทำให้เกิดบาดแผลโดยเฉพาะจากหลอด

ฉีดน้ำเชื้อและการใส่เข้าไปไว้ที่ INSEMINATER SYRINGE เมื่อจะใช้เท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 อุปกรณ์ในการผสมเทียมแบบของ SPECULUM METHOD

1. SPECULUM
2. INSEMINATER SYRINGE
3. LAMP

ขั้นตอนการฉีดเชื้อแบบของ SPECULUM METHOD

จะต้องจับมัตเข้าช่อง เช่นเดียวกับวิธีแรกจากนั้นจะสอด SPECULUM เข้าทาง VAGINA จนถึง CERVIX แล้วจะใช้ไฟส่องดู CERVIX จากนั้นก็สอดหลอดฉีดเชื้อเข้าไปจนถึงปาก CERVIX แล้วสอดหลอด เข้าไปใน CERVIX จากนั้นก็ฉีดเชื้อลง SPECULUM และหลอดฉีดเชื้อออก

ฮอร์โมนและอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการเร่งการตกไข่และผสมเทียมโคตัวให้

1. PMSG (PREGMENT MARE SERUM GONADOTROPHIN)
2. FSH (FOLLICLE STIMULATING HORMONE)
3. PGF_{2α} (PROSTAGLANDIN)
4. GNRH (GONADOTROPHIC RELEASING HORMONE)
5. กระจกฉีดขนาด 5 และ 10 มล.
6. เข็มฉีดยาเบอร์ 18 ยาว 1.5 นิ้ว
7. ถังมือผสมเทียม
8. ท่อโลหะผสมเทียมและปลอกพลาสติก
9. น้ำเชื้อแช่แข็งและถังเก็บน้ำเชื้อ
10. กระจกน้ำร้อนสำหรับอุ่นน้ำเชื้อ
11. กล้องจุลทรรศน์
12. สไลด์และกระจกปิดสไลด์
13. กรรไกรตัดหลอดน้ำเชื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14. แบบฟอร์มบันทึกการเร่งการตกไข่และการผสมเทียม

สารเคมีและอุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการชะล้างตัวอ่อน

1. มีเดีย (MEDIA)ชะล้างตัวอ่อน
2. ยาชา:ไลโดเคน 2 % (LIDOCAIN HYDROCHLORIDE)
3. ยากล่อมประสาท : อะซีโพรมาซีน (ACEPROMAZINE)
4. ยาคลายกล้ามเนื้อเรียบ
5. ยาฆ่าเชื้อ
6. สบู่ฆ่าเชื้อ
7. เข็มหล่อลื่น
8. ซิลิโคนสเปร์รี่
9. ยาปฏิชีวนะ : PENICILLIN G TERAMYCIN
10. กระจกฉีดยาขนาด 5, 10, 20 และ 50 มล.
11. เข็มฉีดยาเบอร์ 18 ยาว 1.5 นิ้ว
12. ALCOHOL 70 %
13. ท่อยางโพลีเอทิลีน 2 หรือ 3 ทางเบอร์ 16 หรือ 18
14. ขั้วต่อพลาสติก
15. ท่อยางซิลิโคน เส้นผ่าศูนย์กลาง 40 มม.
16. กระจกส่องตรวจภายในช่องคลอด
17. ก๊อกรู 3 ทางพลาสติก
18. วาล์ว 2 ทาง
19. แกนสแตนเลส เส้นผ่าศูนย์กลาง 20 มม. ยาว 65 ซม.
20. ATERY FORCEPPS
21. กระจกตวงขนาด 500 มล.
22. ถุงมือผสมเทียม
23. PGF

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

24. แบบฟอร์มบันทึกการชะล้างตัวอ่อน
25. THERMOMETER
26. กล้องโพรหม

การเตรียมมีเดียที่นิยมใช้ได้แก่ DPBS (DULBECCO PHOSPHATE BUFFER SALINE) สามารถหาซื้อได้ในรูปสารละลายสำเร็จรูปหลอดเชื้อโรค บรรจุขวดละ 1 ลิตร ก่อนใช้เติมเพนิซิลิน-จี (PENICILLIN-G) 100,000 หน่วยสากล/ลิตร และสเตรปโตมัยซิน-ซัลเฟต (STREPTOMYCIN SULPHATE) 50 มก./ลิตร เพื่อยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรีย และเติมแอมโฟเทอริซิน-บี (AMPHOTERICIN B) 250 ไมโครกรัม/ลิตร เพื่อยับยั้งการเจริญของเชื้อราหรือสามารถหาซื้อได้ในรูปส่วนผสมสำเร็จเป็นผง บรรจุซองโดย 1 ซอง เตรียมได้ 1 ลิตร เตรียมได้โดยละลายในน้ำกลั่น 3 ครั้ง แล้วเติมยาที่ยับยั้งการเจริญของแบคทีเรียและเชื้อราในปริมาณเท่ากับที่กล่าวมาแล้วเติมน้ำกลั่น 3 ครั้งให้ครบ 1 ลิตร จากนั้นใช้แบ่งแก้วคนให้เท่ากัน

ถ้ามีห้องปฏิบัติการและมีเครื่องชั่งอย่างละเอียด (ทศนิยม 3 ตำแหน่งของกรัม) ก็สามารถชั่งสารเคมีต่าง ๆ มาเตรียมมีเดียชะล้างตัวอ่อนใช้เองได้โดยมีส่วนประกอบสำหรับ 1 ลิตร ดังนี้

1. NaCl	8.000 g
2. KCl	0.200 g
3. Na_2HPO_4	1.150 g
4. KH_2PO_4	0.200 g
5. D-Glucose	1.000 g
6. Na Pyruvate	0.036 g
7. Penicillin G	100,000 หน่วยสากล
8. Streptomycin Sulphate	50 มิลลิกรัม
9. Amphotericin B	250 ไมโครกรัม
10. $\text{MgCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$	0.100 g

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. $\text{CaCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$

0.1375 g

วิธีเตรียมมีดง

1. ละลายสารเคมี ข้อ 1-9 ด้วย น้ำกลั่น 3 ครั้ง จำนวน 800 มล.จะได้สารละลาย ก
2. ละลายสารเคมีข้อ 10 และ 11 ด้วยน้ำกลั่น 3 ครั้งจำนวน 100 มล.จะได้สารละลาย ข
3. นำสารละลาย ข รินใส่สารละลาย ก อย่างช้า ๆ ถ้ารินเร็วจะเกิดการตกตะกอนและใช้ไม่ได้
4. เติมน้ำกลั่นให้ครบ 1 ลิตร แล้วคนให้เข้ากัน

เมื่อละลายเข้ากันดีแล้วต้องปรับค่าความเป็นกรดต่างให้อยู่ระหว่าง 7.2-7.3 เสร็จแล้วนำไปกรองผ่านแผ่นกรองที่มีรูเล็กมาก ๆ มีเส้นผ่าศูนย์กลางของรู 0.2 ไมครอน เพื่อทำให้ปลอดเชื้อโรคและนำไปบรรจุใส่ขวดปลอดเชื้อโรคเก็บไว้ในตู้เย็นอุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส และต้องทำให้หมดภายใน 2 สัปดาห์ นับจากวันที่เตรียมเสร็จเมื่อต้องการใช้ มีเตี๊ยะล้างตัวอ่อนให้นำออกจากตู้เย็นแล้วอุ่นให้มีอุณหภูมิระหว่าง 37-39 องศาเซลเซียส แล้วเติมเฟบปีเอส(FETAL BOVINE SERUM)ชนิดที่เป็นฮีทอินแอคตีเวท(HEATINACTIVATE) ที่อุณหภูมิ 56 องศาเซลเซียส นาน 30 นาที ลงไปให้มีปริมาณ 1-2 % จึงนำไปใช้ได้

การชะล้างตัวอ่อนโดยวิธีไม่ผ่าตัดการเตรียมโค

1. ล้างตรวจทางทวารหนักเพื่อคลำดูขนาดของรังไข่ว่ามีขนาดใหญ่กว่าก่อนเร่งการตกไข่เท่าไร
2. ล้างเอาอุจจาระที่อยู่ในลำไส้ใหญ่ออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. จัดยาคลายกล้ามเนื้อ เรียบในปริมาณ 300 ไมโครกรัม
4. เตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ และอุณหภูมิเต็ยชะล้างตัวอ่อนให้มีอุณหภูมิ 37-39 องศาเซลเซียส
5. ทำความสะอาดด้านท้ายลำตัวของโคด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ
6. ล้างบริเวณรอบ ๆ อวัยวะเพศด้วยสบู่ฆ่าเชื้อและเช็ดด้วยแอลกอฮอล์ 70%
7. จัดไลโดเคน 2 % เข้าไซสหลังบริเวณโคนหางในปริมาณ 5 ml.
8. ใช้เชือกผูกหางให้พ้นอวัยวะเพศ

การชะล้างตัวอ่อน

1. สอดกระบอกส่องตรวจภายในช่องคลอดเพื่อดูลักษณะปากมดลูก
2. นำแกนสแตนเลสสอดเข้าไปในท่อขางไฟเลแล้วใช้อาเทอร์ฟอเช่พันบิดด้านท้ายเอาไว้เพื่อป้องกันแกนสแตนเลสเลื่อนเข้า-ออก แล้วสอดท่อขางไฟเลผ่านกระบอกส่องตรวจภายในช่องคลอดเข้าไปจนปากมดลูกแล้วเอากระบอกส่องตรวจภายในช่องคลอดออกมา
3. ค่อย ๆ สอดท่อขางไฟเลผ่านปากมดลูกเข้าไปยังปีกมดลูกด้านใดด้านหนึ่งก่อน โดยอาศัยมือที่ล้างคลำผ่านทวารหนักคอยช่วยเหลือให้สอดผ่านทางแยกเข้าไปยังปีกมดลูก ประมาณ 4 นิ้ว
4. ใช้กระบอกฉีดยาคัดอากาศเข้าไปในท่อขางไฟเลในปริมาณ 7-15 ml. เพื่อสร้างลูกโป่งขึ้นที่ปลายท่อขางเสร็จแล้วดึงแกนสแตนเลสออกจากท่อขาง
5. ประกอบเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ
6. ใช้กระบอกฉีดยาคูดม้เต็ยชะล้างตัวอ่อนครั้งละ 30-40 ml. แล้วฉีดเข้าไปในปีกมดลูกจากนั้นเปิดวาล์ว 3 ทางให้มีเต็ยไหลกลับสู่กระบอกตวง โดยมือที่ล้างคลำผ่านทวารหนักคอยช่วยยกและนวดปีกมดลูกอย่างนุ่มนวล ทำเช่นนี้ต่อเนื่องไปจนหมดม้เต็ย 500 ml. แล้วเปลี่ยนไปชะล้างปีกมดลูกอีกข้างด้วยวิธีเดียวกับที่กล่าวมา
7. เมื่อชะล้างตัวอ่อนจากปีกมดลูกทั้งสองข้างเสร็จแล้วให้ใช้ยาปฏิชีวนะเช่น

เพนนิซิลิน จี (5 ล้านหน่วยสากล)ล้างปีกมดลูกทั้งสองข้างแล้วฉีด พีจีเอฟ ทู อัลฟา เข้า
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล้ามเนื้อในปริมาณ 35 mg.ทันทีหลังจากชะล้างตัวอ่อนเสร็จหรือฉีดหลังจากชะล้างตัวอ่อน 25 วันก็ได้

8. นำกระบอกลงไปตั้งไว้ที่อุณหภูมิห้องนาน 40 นาทีเพื่อให้ตัวอ่อนตกตะกอนไปอยู่ที่ก้นกระบอกลง

สารเคมีและอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับตรวจหาตัวอ่อนและย้ายฝากตัวอ่อน

1. กล้องจุลทรรศน์สเตอริโอแบบซุม
2. ท่อขยายลาเท็กซ์ เส้นผ่าศูนย์กลาง 20 มม.
3. เพลทแก้วขนาด 15 x 100 มม. ที่ติดตารางบนพื้นด้านนอกให้มีขนาด 1 x1 ซม.
4. เพลทพลาสติกขนาด 10 x 35 มม.
5. พาสเตอร์ปิเปต
6. ท่อขยายสำหรับต่อพาสเตอร์ปิเปต
7. DPBS ที่เติมด้วย FETAL BOVINE SERUM 20 %
8. หลอดเก็บน้ำเชื้อพลาสติก ขนาด 0.25 มล.
9. อินซูลินโซริงซ์ที่ต่อกับพลาสติกทึบ
10. ท่อโลหะผสมเทียมและบล็อกพลาสติก
11. ช้องพลาสติกกอนามัส
12. ถังมือผสมเทียม
13. กรรไกรตัดหลอดน้ำเชื้อ
14. ยาชา
15. ยากล่อมประสาท
16. ยาคลาซกล้ามเนื้อเรียบ
17. แบบฟอร์มบันทึกการตรวจหาตัวอ่อนและการย้ายฝากตัวอ่อน

การตรวจหาตัวอ่อน

1. ใช้วิธีกัลก้าน้ำคูดมีเดียที่อยู่ส่วนบนของกระบอกลงออกอย่างช้า ๆ จนเหลือมี-
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เติลอยู่กันกระบอกดวง 50 ml. จากนั้นเขย่ากระบอกดวงเบา ๆ แล้วเทมีเดิลลงในเพลท แก้วขนาด 15x100 ม.ม. ใช้มีเดิลในปริมาณ 30 ml. เทใส่กระบอกดวงเขย่าเบา ๆ แล้วเทมีเดิลลงไปบนเพลทแก้วอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้มั่นใจว่าไม่มีตัวอ่อนติดอยู่ในกระบอกดวง

2. นำเพลทแก้วที่มีมีเดิลชะล้างตัวอ่อนไปส่องตรวจหาตัวอ่อนภายใต้กล้องจุลทรรศน์ สเตอริโอใช้กำลังขยาย 10 เท่า ควรตรวจดูตัวอ่อนตามตารางที่ขีดไว้ที่บนเพลทที่ละตารางอย่างช้า ๆ จากซ้ายไปขวาบนลงล่างเมื่อตรวจพบตัวอ่อนแล้วให้เพิ่มกำลังขยายเป็น 40-80 เท่าเพื่อจะได้ดูตัวอ่อนได้ชัดเจนทั้งภายนอกและภายในแล้วบันทึกระยะเวลาเจริญเติบโตและประเมินคุณภาพของตัวอ่อนลงไปแบบฟอร์มเสร็จแล้วใช้พาสเตอร์ปิเปตที่ยึดปลายให้มีขนาดเล็กดูดตัวอ่อนไปเก็บไว้ในเพลทพลาสติกขนาด 10x30 ม.ม. ซึ่งมีมีเดิลชะล้างตัวอ่อนที่ผสมด้วย FBS 20 %

การจำแนกระยะการเจริญเติบโตของตัวอ่อน

1. ระยะMORULA ตัวอ่อนประกอบด้วยเซลล์จำนวนระหว่าง 16-32 เซลล์ มองเห็นขอบเขตของแต่ละเซลล์ชัดเจน
2. ระยะCOMPACTMORULA ตัวอ่อนประกอบไปด้วยเซลล์มากกว่า 32 เซลล์ แต่ละเซลล์จะเบียดกันแน่นจนไม่สามารถแบ่งขอบเขตของแต่ละเซลล์ได้
3. ระยะEARLY BLASTOCYST ตัวอ่อนเริ่มมี BLASTOCYST ระยะนี้มองดูคล้ายวงแหวนที่มีหัวแหวนขนาดใหญ่
4. ระยะBLASTOCYST ตัวอ่อนมี BLASTOCYST ขยายใหญ่ขึ้นแต่ยังไม่แผ่ขยายไปจนถึง ZONA PELLUCIDA ลักษณะส่วนที่คล้ายหัวแหวนขนาดใหญ่เริ่มหายไป
5. ระยะEXPANDED BLASTOCYST ตัวอ่อนมีบลาสโตซิสต์ขยายใหญ่ขึ้นจนแผ่ไปติด ZONA PELLUCIDA เส้นผ่าศูนย์กลางของตัวอ่อนเพิ่มขึ้น

การประเมินคุณภาพของตัวอ่อน

เกรด 1: เป็นตัวอ่อนที่มีลักษณะรูปร่างสมบูรณ์ที่สุด โชนาเพลลซิดากลมไม่บิดเบี้ยว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานในห้องปฏิบัติการเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่ปรากฏเซลล์ที่ผิดปกติ

เกรด 2: โชนาเพลลลูซิดาเริ่มบิดเบี้ยว เซลล์บางเซลล์แตกกลุ่มออกมาจากพวกเริ่มมีเซลล์ที่มีลักษณะภายในโพรง

เกรด 3: โชนาเพลลลูซิดาเบี้ยว มีเซลล์แตกกลุ่มออกมามากขึ้น เซลล์ที่มีลักษณะภายในโพรงเพิ่มขึ้น เซลล์บางเซลล์เริ่มสลายตัว

เกรด 4: มีลักษณะผิดปกติมากได้แก่ โชนาเพลลลูซิดาเบี้ยวหรือจึกขาดเซลล์แตกกลุ่มมาก เซลล์ที่มีลักษณะโพรงภายในมาก เซลล์ที่สลายตัวมาก

การทำแผลเหมือนด้วยการผ่าแบ่งเป็นเทคนิคการผ่าแบ่งตัวอ่อน ซึ่งตั้งแต่ระยะมอรูลาขึ้นไปเพื่อผลิตแผลเหมือนได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็วมากและได้ประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมการย้ายฝากตัวอ่อนในโคซึ่งการทำแผลเหมือนจากตัวอ่อนที่มาจากโคพินสุต์ทำให้เพิ่มจำนวนของสัต์วัพินสุต์ได้รวดเร็วขึ้นด้วย อัตราการตั้งท้องด้วยการย้ายฝากแบบไม่ผ่าตัดของครั่งตัวอ่อนมีอัตราเท่ากับย้ายฝากตัวอ่อนเต็มใบ ซึ่งเทคนิคนี้ได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าขึ้นด้วยการใช้ชิ้นส่วนเล็กๆ ของใบมีดโกนหนวดหรือเข็มแก้วเล็กๆ สำหรับการผ่าแบ่งครั่ง หลังจากผ่าแบ่งแล้วเซลล์ของตัวอ่อนครั่งใบก็จะรัดตัวแน่นเข้าและสร้างโพรงภายในซึ่งสามารถใช้ย้ายฝากได้โดยตรงเลยจากเทคนิคนี้สามารถจะผลิตแผลเหมือนได้สูงถึง 50 เปอร์เซ็นต์และสามารถผลิตลูกสัต์วัพินสุต์ได้มากกว่าจำนวนตัวอ่อนเมื่อเริ่มต้นการผ่าแบ่ง ดังนั้นเทคนิคนี้จึงช่วยเพิ่มอัตราการตั้งท้องของการย้ายฝากตัวอ่อนให้ได้ผลมากยิ่งขึ้นแต่เทคนิคนี้ก็จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนให้มีความชำนาญเป็นพิเศษ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จที่ดีในการผ่าแบ่งและเชื่อว่าในอนาคตอันใกล้นี้การผ่าแบ่งตัวอ่อนจะเป็นเทคนิคที่ใช้ควบคู่ไปกับการย้ายฝากตัวอ่อนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการย้ายฝากตัวอ่อนให้สูงขึ้น

สำหรับการเตรียมตัวอ่อนครั่งใบนั้นเริ่มจากการเก็บตัวอ่อนโคนมระยะ MORULA จากแม่โคตัวให้ (DONOR) ซึ่งได้รับการกระตุ้นให้ตกไข่หลายใบพร้อมกัน (SUPEROVULATION) ด้วยฮอร์โมน FSH.-P (ตาราง 1) โดยทำการเก็บตัวอ่อนในวันที่ 6 หลังการเป็นสัต์ (วันที่เป็นสัต์ = วันที่ 0) คัดเลือกเฉพาะตัวอ่อนที่มีคุณภาพดี (GRADE A) มาทำการตัดแยกออกเป็น 2 ส่วน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยใช้เข็มทำให้เคลื่อนที่ไปในแนวต่าง ๆ ด้วย MICROMANIPULATOR น้ำยาที่ใช้ในการเลี้ยงตัวอ่อนขณะตัดแยกเป็นน้ำยาปราศจากโปรตีนที่เตรียมขึ้นโดยใช้สูตรของน้ำยา DULBECCO PHOSPHATE BUFFERED SALINE ที่ใช้ชะล้างตัวอ่อนตามปกติเป็นหลักหลังการตัดแยกตรวจสอบลักษณะของตัวอ่อนแต่ละครั้งแล้วนำตัวอ่อนครั้งใบ (DEMI-EMBRYO) แต่ละอันไปเพาะเลี้ยงไว้ในน้ำยาเลี้ยงชนิด TCM199 ซึ่งมีโปรตีน 20 % โดยเพาะเลี้ยงไว้ในตู้เพาะเลี้ยงชนิดบรรยากาศคาร์บอนไดออกไซด์ (37 องศาเซลเซียส, 5 % CO₂) ในระหว่างที่กำลังทำการตัดตัวอ่อนใบอื่น ๆ ต่อไป หลังการตัดแยกตัวอ่อนทุกใบเสร็จแล้วก่อนบรรจุลงหลอดจะตรวจสอบลักษณะของตัวอ่อนครั้งใบแต่ละอันอีกครั้งแล้วจึงย้ายตัวอ่อนครั้งใบแต่ละอันลงในหลอดบรรจุตัวอ่อนโดยแต่ละหลอดจะบรรจุตัวอ่อนครั้งใบ 1 อัน

การฝากตัวอ่อนให้โคตัวรับต้องคัดเลือกโคตัวรับที่มีอาการสัดแบบยืนนิ่ง (STANDING HEAT) ก่อนวันทำการฝาก 7 วัน มาเข้าคอกคัดเพื่อล้วงตรวจคุณภาพของ CL บนรังไข่ โดยล้วงผ่านทางทวารหนัก คัดเลือกโคตัวรับเฉพาะที่มี CL คุณภาพดีเหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวรับในการถ่ายฝากตัวอ่อนทำเครื่องหมายที่สะโพกข้างที่มี CL อยู่บนรังไข่

การเตรียมตัวอ่อนเพื่อนำไปย้ายฝากให้โคตัวรับ

- นำตัวอ่อนที่ตรวจพบทั้งหมดมาล้าง 3 ครั้ง ด้วยมีเดียชะล้างตัวอ่อนผสม เอ็มบีเอส 20 % โดยการใช้อุปกรณ์ไปเปิดดูดตัวอ่อนจากเพลทหนึ่งไปไว้อีกเพลทหนึ่งซึ่งแต่ละเพลทมีมีเดียใหม่ที่ยังไม่ผ่านการใช้มาก่อน
- บรรจุตัวอ่อนที่มีระยะการเจริญเติบโตปกติใส่หลอดเก็บน้ำเชื้อพลาสติกขนาด 0.25 ml. ด้วยการใช้อินซูลินไซริงค์ที่ต่อกับท่อพลาสติกที่เป็นเครื่องมือดูดตัวอ่อนขึ้นมาไว้ในหลอดน้ำเชื้อ
- นำหลอดที่บรรจุตัวอ่อน เรียบร้อยแล้วสอดเข้าไปในท่อโลหะผสมเทียม
- นำท่อโลหะผสมเทียมมาสวมด้วยปลอกพลาสติกและสวมด้วยของพลาสติกกอนามีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรรมวิธีการถ่ายฝากตัวอ่อนแบ่งออกเป็น 2 วิธีคือ

1. การฝากโดยวิธีผ่าตัด (SURGICAL TRANSFER)

1.1 นำโคตัวรับเข้าห้องบังคับสำหรับผ่าตัด จัดยากลุ่มประสาท

ACEPROMAZINE R ขนาด 10 mg. เข้ากล้ามเนื้อ

1.2 เตรียมโกนขน ทำความสะอาดบริเวณขอบหลังของสวาทที่มี CL อยู่ตาม
วิธีทางศัลยกรรม

1.3 เปิดผ่าชั้นผิวหนังโดยใช้ FLANK KNIFE จากแนวต่ำจากกระดูก
สะโพก TUBER COXAE โดยเปิดแผลยาวประมาณ 10-12 cm. ขนานไปตามแนวกล้ามเนื้อ
แนวกล้ามเนื้อเนื้อจนถึงเยื่อช่องท้อง ใช้นิ้วมือเจาะทะลุเยื่อช่องท้องลงมือลงไปตรวจจริงไข่
เพื่อยืนยันว่ามี CL ที่มีคุณภาพด้อยบนรังไข่ข้างดังกล่าวจริง

1.4 ดึงปลายปีกมดลูกข้างเดียวกับรังไข่ที่มี CL อยู่ขึ้นมาที่ปากแผลใช้เข็ม
เบอร์ 18 ที่ทำการลบคมแล้วเจาะนำเพื่อให้เกิดรูก่อนที่จะนำหลอดบรรจุตัวอ่อนชนิด TOM
CAT CATHETER สอดเข้าไป จัดตัวอ่อนเข้าในปีกมดลูกปล่อยมดลูกกลับเข้าที่

1.5 เย็บปิดกล้ามเนื้อและผิวหนังตามวิธีทางศัลยกรรม

2. การฝากโดยวิธีไม่ผ่าตัด (NON-SURGICAL TRANSFER)

ใช้กระบอกฝากตัวอ่อนซึ่งมีลักษณะคล้ายกระบอกผสมเทียมบรรจุหลอดตัวอ่อนเข้า
ในกระบอกทำวิธีการเช่นเดียวกับการผสมเทียมโดยสอดผ่านปากมดลูกเข้าไป ปล่อยตัวอ่อนใน
ปีกมดลูกข้างที่มี CL อยู่บนรังไข่

การทำความสะอาดเครื่องมือเครื่องใช้

เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เมื่อใช้เสร็จแล้วควรล้างด้วยน้ำสะอาดก่อน 2 ครั้ง
เพื่อไม่ให้คราบสกปรกและสารเคมีต่าง ๆ แห้งติดสิ่งของเหล่านั้นจะทำให้ล้างออกยากหลังจาก
นั้นจึงนำมาล้างด้วยน้ำยาซึ่งนิยมใช้ 7 % เอ็กซ์ เดคคอน 90 เป็นต้น ห้ามล้างด้วยผงซักฟอก
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือน้ำยาฆ่าเชื้อ เพราะสารพวกนี้เป็นพิษต่อตัวอ่อน เวลาล้างละลายน้ำยาให้มีความเข้มข้น 5 % ในน้ำกรองขจัดอื้ออนหลัก เลี่ยงการใช้ยาประเภทที่ยังไม่ได้กรอง ก่อนล้างควรรักษาสิ่งของเหล่านี้ไว้ให้น้ำยาก่อนถ้าเป็นท่อยางพลาสติกให้แช่ไว้ 5-6 ชั่วโมง ส่วนเครื่องแก้ว สแตนเลสให้แช่ไว้ 1-2 วัน ท่อยางและท่อพลาสติกถ้าแช่ไว้นานจะถูกน้ำยากัดทำให้เสื่อมสภาพเร็วเวลาที่ต้องใช้น้ำยาท่วมสิ่งของเหล่านี้ ถ้าปล่อยให้น้ำยาแห้งเป็นคราบบนผิวสิ่งของเหล่านี้จะเกิดการเกาะแน่นของสารเคมีทำให้ล้างออกยาก เมื่อล้างในน้ำยาเสร็จแล้วล้างด้วยน้ำกรองขจัดอื้ออนอีก 6 ครั้ง สุดท้ายล้างด้วยน้ำกลั่น 3 ครั้ง อีกครึ่งหนึ่ง ล้างเสร็จแล้วให้นำไปแช่ไว้ในบริเวณที่ไม่มีฝุ่นละออง สำหรับท่อยางให้สลัดน้ำที่อยู่ในท่อออกให้มากที่สุดแล้วนำไปแช่น้ำไว้เพื่อจะได้แห้งเร็ว

การทำให้เครื่องมือเครื่องใช้ปลอดเชื้อโรคมัลติยาวิธ คือ

1. การอบด้วยความร้อนแห้ง ได้แก่การอบในตู้อบที่มีอุณหภูมิ 160 องศาเซลเซียส นาน 1 ชม. หรือ 180 องศาเซลเซียส นาน 30 นาที วิธีนี้เหมาะสมกับเครื่องแก้วทุกชนิด โลหะต่าง ๆ ก็ใช้อบได้ ก่อนอบใช้ฟอยล์ห่อหรือปิดปากภาชนะเสียก่อน
2. การอบด้วยความร้อนชื้น ได้แก่การอบในหม้อนึ่งความดันที่มีอุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส นาน 40 นาที น้ำที่ใสในหม้อต้องเป็นน้ำกลั่นเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของสารต่าง ๆ ที่อยู่ในน้ำ วิธีนี้เหมาะสมกับโลหะต่าง ๆ ก่อนอบใช้กระดาษหรือซองกระดาษห่อให้มิดชิด
3. การอบด้วยแก๊สเอธิลีน ได้แก่การอบในตู้อบที่มีแก๊สเอธิลีนไหลเวียนอยู่นาน 48 ชม. วิธีนี้เหมาะสำหรับท่อยางและพลาสติก ก่อนนำไปอบต้องมั่นใจก่อนว่าสิ่งของเหล่านี้แห้งสนิทมิฉะนั้นน้ำที่ติดอยู่ภายในจะทำปฏิกิริยากับแก๊สเอธิลีนแล้วเกิดพิษตกค้างให้ท่อด้วยถุงพลาสติกหรือถุงกระดาษ ระวังอย่าสูดแก๊สนี้เข้าไปเพราะเป็นแก๊สพิษ หลังจากอบเสร็จแล้วให้เอาสิ่งของไปไว้ในห้องที่มีอากาศถ่ายเทสะดวกอย่างน้อย 7 วัน เพื่อให้มั่นใจว่าแก๊สเอธิลีนไหลออกหมดแล้วจึงนำไปใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ของการถ่ายฝากตัวอ่อน

1. เพิ่มจำนวนตัวเมียในการทำ PROGENY TEST
2. ลดช่วงระยะเวลาของ GENERATION
3. สามารถทำให้เกิดลูกแฝด
4. สามารถเคลื่อนย้ายตัว EMBRYOS ไปไกล ๆ ได้สะดวก
5. สามารถเก็บรักษาตัว EMBRYO ไว้ได้นาน
6. สามารถกำหนดเพศได้ตามต้องการ
7. สามารถจะแลกเปลี่ยน NUCLEUS ได้ระหว่างต่างพันธุ์
8. ลดค่าใช้จ่ายหรือทำให้ราคาถูกกว่าที่จะซื้อสัตว์ตัวที่โตเต็มที่

การทำ EMBRYO TRANSFER จะต้องพิจารณาถึง

1. ความคล่องตัวที่จะดำเนินการ
2. เงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ
3. จัดทำประวัติสำหรับสัตว์
4. สภาพของการเลี้ยงสัตว์

การคัดเลือกโคตัวให้ควรพิจารณาถึง

1. การถ่ายทอดของ GENE
2. มีพันธุ์ประวัติที่ดี
3. เลือดพันธุ์สัตว์ต่างประเทศ
4. รูปร่างสวยได้สัดส่วน อัตราการเจริญเติบโตดี
5. อายุยังไม่แก่
6. ประวัติการให้น้ำนมดี
7. มีอัตราการผสมติดง่าย ๆ
8. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดต่าง ๆ เช่น FMD., Br., Hemo.
9. ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับโรคทางอวัยวะสืบพันธุ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคัดเลือกโคตัวรับควรวินิจฉัย

1. สุขภาพแข็งแรง ไม่อ้วนเกินไปหรือผอมเกินไป
2. รูปร่างต้องให้อยู่ในขนาดเดียวกับของตัวให้
3. พันธุ์สัตว์อาจเป็นโคนมหรือโคลูกผสม
4. อายุยังไม่แก่ ควรเป็นสัตว์ที่มีลูก 1-2 ตัวแล้ว หรือเป็นโคสาวที่โตเต็มที่แล้วก็ได้
5. ระบบอวัยวะสืบพันธุ์สมบูรณ์
6. จัดวัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 คำบรรยายประกอบภาพประกอบชุดปกแผ่น

เรื่อง การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ

มีจำนวน 37 ภาพ ไม่จำกัดเวลา แต่ไม่ควรเกิน 10 - 15 นาที

สคริปต์ เรื่อง การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย	หมายเหตุ
1		เพลงบรรเลง	
2		สาขา เทคโนโลยีการเกษตรการ ผลิตสัตว์ ภาควิชา วิศวกรรมเกษตร คณะศรีศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	
3		เสนอ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย	หมายเหตุ
4		คอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์โชว์	
5		วิชาการผสมเทียม	
6		เรื่อง การผลิตลูกโคแม่จากตัวอ่อนครั้งใบ	
7		จัดทำโดย นายสิภูรินทร์ อรุณรุ่งวิไล	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนการคำนวณว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย	หมายเหตุ
8		อาจารย์ที่ปรึกษา อ. สมจิตต์ กล้ากลิ่น อ. สุกศัน จุฬามาลี	
9		STUDY	
10		การปฏิสนธิเป็นการที่เซลล์สืบเพศผู้เคลื่อนตัวเข้าไปสู่เซลล์สืบเพศเมีย ซึ่งส่วนของ SPERM เห็นเมื่อสามารถแทงทะลุเข้าไปในไข่แล้วจะสัดคาง, ส่วนกลางตัว และบางส่วนของหัวออกเกิดเป็น MELE PRONUCLEUS นอกจากนี้การที่ SPERM เคลื่อนเข้าไปในไข่ยังเป็นการกระตุ้นให้ SECOND MEIOTIC DIVISION สมบูรณ์ และเกิด FEMAL PRONUCLEUS	
		หลังจากไข่ตกมาที่ปากแตรจะเคลื่อนตัวเข้าสู่ท่อไข่ การปฏิ-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย	หมายเหตุ
11		ส่นที่จะเกิดขึ้นที่ AMPULLA หรือ ส่วนต้นของท่อนำไข่ ไข่ที่ได้รับ การผสมจะเกิดการแบ่งตัวและ เคลื่อนไปเกาะตัวที่ผนังมดลูกซึ่ง ใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 7-8 วัน	
12		ระยะ CLEAVAGE หมายถึงขบวนการแบ่งเซลล์หลังจากการปฏิสนธิ ทำให้ได้เซลล์ที่มีรูปร่างและหน้าที่คล้ายคลึงกันการแบ่งตัวนี้จะเกิด จาก 1--->2, 2--->4, 4--->8, ... จนถึง 64 เซลล์แต่ละเซลล์ เรียกว่า BLASTOMERE	
13		การแบ่งเซลล์ของตัวอ่อนแต่ละระยะจะมีเวลาที่แตกต่างกันโดยเริ่ม การแบ่งเซลล์จาก 1--->2 จนถึงระยะ BLASTOCYST	
14		เวลาที่ใช้ในการแบ่งตัวนับจากสิ้นสุดการเป็นสัต์ ในระยะ SECONDARY OOCYTE หรือระยะ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย	หมายเหตุ
		1 เซลล์ใช้เวลา 23-52 ชั่วโมง	
15		การแบ่งตัวระยะ 2 เซลล์ใช้เวลา 40-56 ชั่วโมง	
16		การแบ่งตัวระยะ 4 เซลล์ใช้เวลา 44-66 ชั่วโมง	
17		การแบ่งตัวระยะ 8 เซลล์ใช้เวลา 48-96 ชั่วโมง	
18		การเจริญในระยะ MORULA จะไม่มีการเพิ่มขนาดของ ZYGOTE ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมโดยทั่วไป มีการแบ่งเซลล์ 16-64 เซลล์	
19		ระยะต่อมาเซลล์จะรวมตัวกันแน่น เรียกว่า COMPACTION	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย	หมายเหตุ
20		ระยะท้ายของ CLEAVAGE มีการ ซ้อนกันของเหตุการณ์สองอย่างคือ การฟอร์ม MORULA และ BLASTOMERE หลังสารออกมา กลายเป็นช่องน้ำเรียกว่า BLASTOCOELซึ่งเป็นระยะที่เซลล์ เริ่มจัดแยกตัวเองออกเป็นกลุ่ม ๆ ประกอบด้วยมีการสลายตัวของ ZONA PELLUCIDA ในระยะ LATE BLASTOCYST	
21		การย้ายฝากตัวอ่อนหมายถึง วัฏ การพิเศษที่ใช้ผสมพันธุ์ตัวโดยนำ ตัวเพศเมียที่เจริญเติบโตเต็มที่ มาทำการฉีดอสุจิหรือเร่งการตก ไข่เพื่อให้โคมีการตกไข่หลายใบ แล้วจึงผสมเทียมด้วยวิธีตามธรรมชาติ หรือใช้การผสมเทียมหลังจาก นั้นนำตัวอ่อนที่ได้มาย้ายฝากในมด ลูกของโคตัวรับที่ได้เห็นหน้าการ เป็นสัดให้ตรงกับโคตัวให้ไว้แล้ว	
		ขั้นตอนการย้ายฝากตัวอ่อน คัด	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย	หมายเหตุ
22		เลือกโคตัวให้ที่มีพันธุกรรมดีเด่น ระบบสืบพันธุ์ปกติโคตัวรับมีสุขภาพดีปราศจากโรคติดต่อระบบสืบพันธุ์ปกติ กระตุ้นโคตัวให้ให้มีการตกไข่เพิ่มขึ้นโดยฮอร์โมนหรือสารอื่น ๆ ทำการเห็นส่วนนำทั้งโคตัวให้และโคตัวรับให้เกิดการเป็นสัด จากนั้นผสมเทียมโคตัวให้จำนวน 2 ครั้ง อีก 7 วันต่อมาทำการเก็บตัวอ่อนแล้วนำมาเข้าขั้นตอนการ EMBRYO HANDLING ซึ่งอาจจำแนกได้ดังนี้ 1. สายฝากทันที 2. ทำตัวอ่อนแช่แข็ง 3. ตัดแบ่งตัวอ่อนก่อนบรรจุหลอด หากทำการฉีดยาฝากให้โคตัวรับจะเริ่มตรวจท้องหลังจากย้ายฝากไปแล้ว 60 วัน	
		ในขั้นตอนการผ่านแบ่งตัวอ่อนเมื่อได้ทำการชะล้างตัวอ่อนมาแล้วให้ตกตะกอนเอาตัวอ่อนใส่ในน้ำยาเลี้ยงตัวอ่อนชนิดปราศจากโปรตีน	

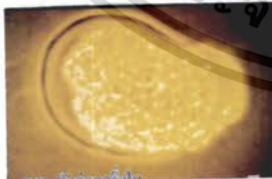

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย	หมายเหตุ
23		แล้วผ่าแบ่งตัวอ่อนด้วยใบมีดขนาด เล็กภาษาตีMICROMANIPULATOR นำตัวอ่อนครึ่งใบใส่ลงในน้ำยา เลี้ยงตัวอ่อนชนิดมีโปรตีน 20 % เพาะเลี้ยงในตู้เพาะเลี้ยงบรรจยา กาศคาร์บอนไดออกไซด์ใน ระหว่างที่กำลังผ่าแบ่งตัวอ่อนใบ อื่น ๆ ต่อไป หลังจากนั้นจึงย้าย ตัวอ่อนแต่ละอันลงในน้ำยา DUL- BECCO PHOSPHATE BUFFERED SALINE ชนิดมีโปรตีน แล้วบรรจุ ลงในหลอดบรรจุตัวอ่อน โดยแต่ ละหลอดจะบรรจุตัวอ่อนครึ่งใบ 1 อัน	
24		หลังจากสอดท่ออย่างโพลีเอทิลีนทาง แยกเข้าไปยังปีกมดลูกประมาณ 4 นิ้ว ใช้กระบอกฉีดยาอัดอากาศ เข้าไปในท่ออย่างโพลีเอทิลีนเพื่อสร้าง หลุมโป่งขึ้นที่ปลายท่ออย่างจากนั้นให้ ดึงแกนแตนเลสออกจากท่ออย่าง คัดมีเดียมด้วยกระบอกฉีดยาอัดเข้า	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นไปไซ้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย	หมายเหตุ
		ไปในปีกมดลูก แล้วเปิดวาล์ว 3 ทางใหม่เศษไหลกลับสู่กระบอก- ตวง เสร็จแล้วจึงเปลี่ยนไปยังปีกมดลูกอีกข้างกระทำอย่างเดียวกัน	
25		การชะล้างตัวอ่อนโดยวิธีไม่ผ่าตัด เป็นวิธีที่สะดวก ไม่ทำให้เกิด ความบอบช้ำ แต่มีข้อเสียที่ต้องใช้ มีเศษในปริมาณมากกวัก	
26		ตัวอ่อนที่ได้จากการชะล้างสามารถที่จะนำไปใช้งานได้ต้องมีสภาพ เป็นปกติ คุณภาพดี ลักษณะไม่บิดเบี้ยว และอยู่ในระยะ MORULA ไปจนถึง BLASTOCYST	
27		เพื่อสะดวกในการทำงานจึงได้มีการใช้กล้องจุลทรรศน์ชนิดอิน-เวอร์ตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน	
		โดยปฏิบัติการผ่านโทรทัศน์เพื่อ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย	หมายเหตุ
28		ความรวดเร็วและสามารถเก็บข้อมูลได้ง่าย	
29		การผ่าไข่อาจใช้เข็มปลอดเชื้อขนาดเล็กหรือเข็มแก้วขนาดเล็กที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรคแล้วโดยบังคับการเคลื่อนไหวของเข็มคให้เคลื่อนไปในแนวต่าง ๆ ด้วย MICROMANIPULATOR	
30		เมื่อผ่านเบงเสร็จแล้วจะได้ตัวอ่อนครึ่งใบ 2 อัน ซึ่งสามารถนำไปย้ายฝากให้แม่โคตัวรับได้ 2 ตัว	
31		ตัวอ่อนครึ่งใบที่ได้จะบีบรัดตัวเองให้เป็นรูปร่างกลมต่อไป	
32		ตัวอ่อนครึ่งใบที่ได้สามารถย้ายฝากคล้ายกับวิธีการผสมเทียมทั่วไป	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย	หมายเหตุ
33		เมื่อย้ายฝาอกตัวอ่อนให้แก่แม่โคตัว รับแล้ว ตัวอ่อนจะเคลื่อนตัวตาม แรงบีบรัดของมดลูกมาเกาะอยู่บน ผนังมดลูกซึ่งการเกาะตัวจะดำ- เนินไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจาก ตัวอ่อนต้องการอาหารในการดำ- รงชีวิต	
34		ลูกโคที่ได้จากตัวอ่อนวัยเดียวกัน จะมีลักษณะทางพันธุกรรมเหมือน กัน	
35		และมีการเจริญเติบโตเป็นไป อย่างปกติ	
36		ขอขอบคุณ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม ห้องโสตคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม กิจกรรม ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ภาค วิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย	หมายเหตุ
		ศูนย์ผสมเทียมปทุมธานี กรมปศุ- สัตว์	
37		สัตว์	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 ขั้นตอนการสร้างชุดอุปกรณ์

3.4.1 อุปกรณ์ที่ใช้สร้าง DISKETTS ประกอบเนื้อหา

1. เครื่องคอมพิวเตอร์
2. เครื่อง SCANNER
3. เครื่องเลเซอร์ปริ้นเตอร์
4. แผ่น DISKETTS
5. กล้องถ่ายภาพ
6. ขาตั้งกล้องถ่ายภาพ
7. फिल्मส์
8. กระดาษขาว A4
9. กระดาษโปสเตอร์
10. COPY STAND
11. กาว
12. กรรไกร
13. แม็กนิง
14. อุปกรณ์เครื่องเขียน

3.4.2 ขั้นตอนการสร้างชุดอุปกรณ์

1. ศึกษาหลักสูตร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการผสมเทปมโดยเฉพาะหัวข้อ เรื่องการผลิตลูกโคเนมจากตัวอ่อนครึ่งใบ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ COMPUTER
2. ศึกษารายละเอียดของสังเขปรายวิชา วัตถุประสงค์ทั่วไปประกอบการสอนที่ละหัวข้อ เพื่อสะดวกในการศึกษา
3. ศึกษารายละเอียดของเนื้อหา ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
4. ศึกษารายละเอียดหัวข้อที่ต้องการจะทำปัญหาพิเศษ
5. กำหนดภาพที่จะต้องนำมา SCAN ให้สอดคล้องกับการจัดเรียงหัวข้อเนื้อ

หาในหลักสูตร โดยยึดหลักของความต่อเนื่องของเหตุการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. กำหนดแผนการดำเนินงาน โดยทำเป็นตารางปฏิบัติงาน
7. ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ในข้อ 6 อย่างต่อเนื่อง
8. ทำการตกแต่งภาพให้สมบูรณ์และถูกต้อง
9. จัดทำสกริปต์ภาพให้ตรงกับเนื้อหา
10. จัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ ให้เรียบร้อยและตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมทั้ง

จะนำเสนอต่อคณะกรรมการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปและข้อเสนอแนะ

การจัดทำคอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์โชว์วิชาการผสมเทียม (03620205) เรื่อง การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้จึงได้ชุดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ประกอบการสอนชุดนี้ออกมาเพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนวิชา การผสมเทียม ในหัวข้อเรื่อง บทที่ 7 ภาคผนวก หัวข้อย่อยเรื่อง การทำแฝดเหมือนด้วยการผ่าแบ่ง

4.1 สรุป

ในการจัดทำคอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์โชว์เรื่อง การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาการผสมเทียม (03620205) ซึ่งใช้สอนในทฤษฎีบทที่ 7 เรื่อง ภาคผนวก หัวข้อย่อยเรื่อง การทำแฝดเหมือนด้วยการผ่าแบ่ง อุปกรณ์ประกอบการสอนชุดนี้นอกจากจะใช้ประกอบการเรียนการสอนแล้วยังสามารถนำไปใช้ร่วมกับโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบและใช้ในสถานศึกษาที่มีการส่งเสริมให้มีการใช้คอมพิวเตอร์อีกด้วย

การดำเนินการจัดทำปัญหาพิเศษเรื่อง คอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์โชว์เรื่อง การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ สามารถสรุปการดำเนินงานการผลิตชุดอุปกรณ์นี้เริ่มตั้งแต่ การศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2537 ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทบวงมหาวิทยาลัย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ จัดทำโครงร่างปัญหาพิเศษ ทำสคริปต์ ทำการ SCAN ภาพตามสคริปต์ ซึ่งการศึกษาข้อมูลในครั้งนี้ได้รับความช่วยเหลือจากศูนย์ผสมเทียมปทุมธานี และภาควิชาครุศาสตร์สาขาศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา ผู้จัดทำได้ประสบการณ์ตรง ได้ชุดคอมพิวเตอร์ประกอบการสอนประเภทสไลด์โชว์สำหรับสอนวิชาการผสมเทียม (03620205) และใช้เป็นอุปกรณ์เผยแพร่ทางด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชาการ

4.2 ปัญหาและอุปสรรค

ในการสร้างชุดอุปกรณ์ประกอบการสอนผู้จัดทำได้ประสบการณ์ต่าง ๆ ในการดำเนินงานหลายปัญหาด้วยกัน จึงเสนอเอาไว้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างอุปกรณ์อื่น ๆ ต่อไป

1. ผู้จัดทำขาดประสบการณ์ในการจัดทำอุปกรณ์ทำให้ต้องแก้ไขอุปกรณ์บ่อยครั้งกว่าจะสมบูรณ์
2. ผู้จัดทำมีเวลาสำหรับผลิตอุปกรณ์น้อยเกินไปทำให้อุปกรณ์ที่ได้ไม่ดีเท่าที่ควร

4.3 ข้อเสนอแนะ

1. การจัดทำชุดอุปกรณ์ให้ผู้ผลิตต้องมีฝีมือในการสร้างภาพเพื่อให้ได้อุปกรณ์ที่เหมาะสม

2. หากเป็นเรื่องที่มีข้อมูลน้อยผู้จัดทำควรเตรียมตัวก่อนทำปัญหาพิเศษอย่างน้อย

1 ภาคการศึกษา

3. การจัดทำชุดอุปกรณ์ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานที่รัดกุมเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดระหว่างปฏิบัติเพราะจะทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์

4. การจัดทำชุดอุปกรณ์ผู้จัดทำควรมีความรู้ในเรื่องของเนื้อหาเป็นอย่างดี เพราะจะทำให้ชุดอุปกรณ์ที่ได้มีคุณภาพ

5. การจัดทำชุดอุปกรณ์ควรเสนอเป็นลำดับเพื่อจูงใจผู้เรียนและมีเนื้อหา ช้อยส์รูปที่น่าประทับใจก่อนจบ

บรรณานุกรม

- กิตติเดช อ่อนละมัย"ผลการนำเสนอภาพแบบภาพเดี่ยวแบบเคลื่อนไหวและแบบหลายภาพ
ในวิดีโอทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา-
ษาปีที่ 3 รวมบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ปี 2531:โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533
- กนกรัตน์ พรพิฆเนส"การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในเขตชายฝั่งตะวันออก" รวมบทคัด
ย่อวิทยานิพนธ์ปี 2533 :โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533
- ณรงค์ สัมพงศ์ สื่อเพื่องานเผยแพร่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2530
- นุสสรวิทย์ วิธกุลและคณะ การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ ศูนย์ผสมเทียมปทุมธานี กอง-
ผสมเทียม กรมปศุสัตว์, 2538 (อัดสำเนา)
- เป็รื่อง กุมภ์ การวิจัยสื่อและนวัตกรรมการสอน ม.ป.ป. , 2519
- ยี่นต์ สุขวงศ์ โครงการเทคโนโลยีการย้ายฝากตัวอ่อนเพื่อพัฒนาการเลี้ยงโคนมปี 2537-
2539 ศูนย์ผสมเทียมปทุมธานี กองผสมเทียม กรมปศุสัตว์, 2537 (อัดสำเนา)
- วรรณดา สุจริต วิทยาเอ็มบริโอของสัตว์ ภาควิชากายวิภาคศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 1 :บริษัท พิมพ์ปบลีซิ่ง จำกัด, 2535
- วาสนา ชาวหา"สื่อการเรียนการสอน"ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี:โอ. เอส. พรินติ้งเฮาส์ นครปฐม
พิมพ์ครั้งที่ 3 , 2525
- ศูนย์ผสมเทียมปทุมธานี "คู่มือการฝึกผสมเทียมโค"กองผสมเทียม กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ :กรมปศุสัตว์ 2534
- ศิริพร สาเกตอง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2528
- सानิตย์ กายาผาด การใช้คอมพิวเตอร์สำหรับผู้เริ่มต้น ด้วยภาษาปาสคาล: เอช. เอน. การ
พิมพ์, 2534
- สัมพันธ์ สิงห์จันทร์ การถ่ายฝากตัวอ่อน ศูนย์ผสมเทียมปทุมธานี กองผสมเทียม กรมปศุสัตว์
, ม.ป.ป.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมหญิง กลิ่นศิริ เทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น มหาวิทยาลัยศิลปากรมหาวิทยาลัย, 2530

สรรเพชร โสภณ "เทคโนโลยีการย้ายฝากตัวอ่อน" การปฏิสนธิในหลอดแก้วและการย้าย

ฝากตัวอ่อน : พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, 2530

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

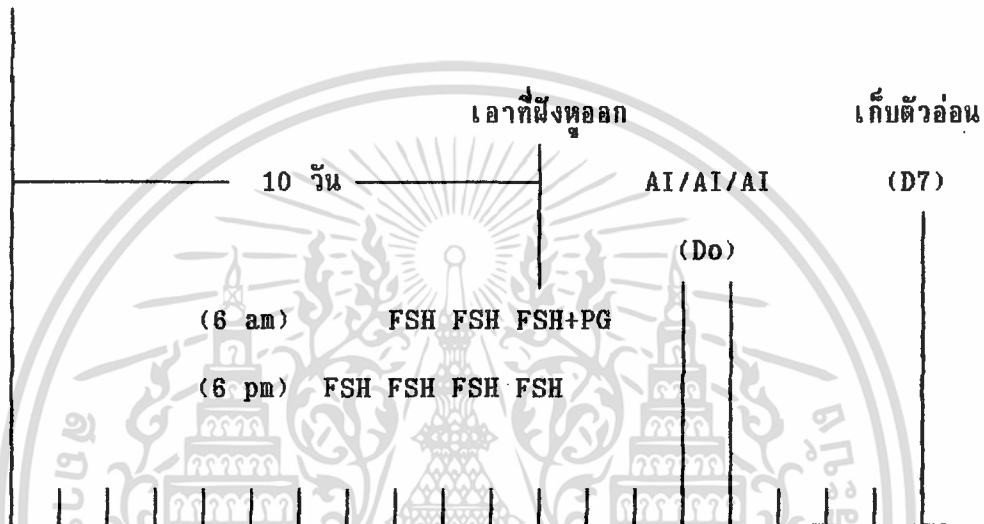
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 1 โปรแกรมกระตุ้นให้เกิดการตกไข่หลายใบพร้อมกันในโคตัวให้และการปรับขนาดการเป็นสัดในโคตัวรับ

โคตัวให้

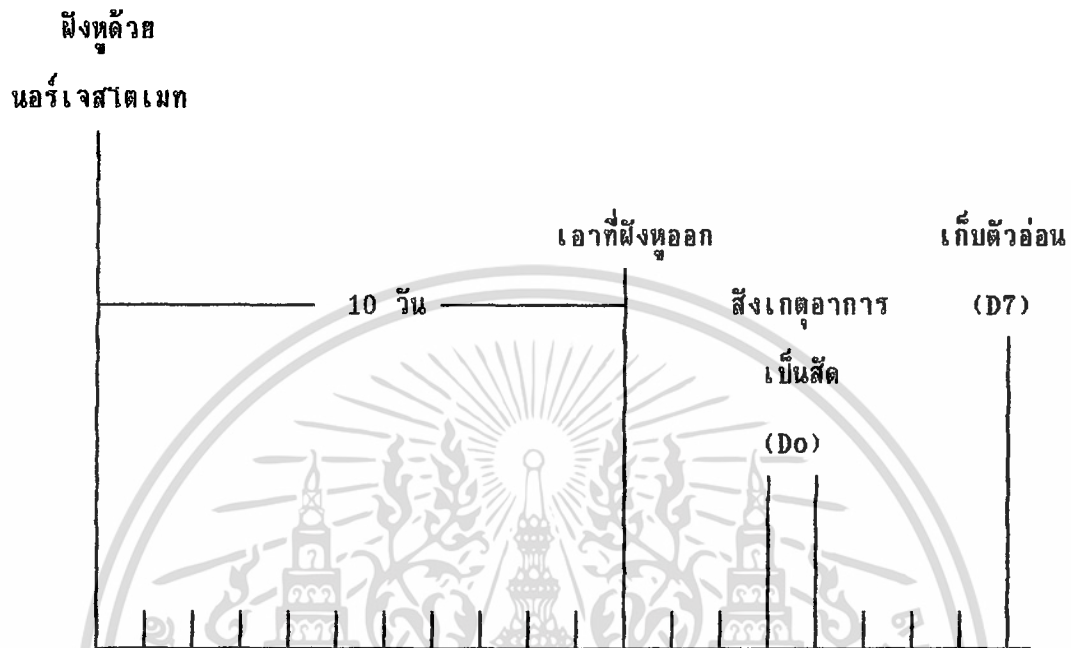
ฝังหูด้วย

นอร์เจสโตเมท

ที่มา นุสสรุา วัฒนกุลและคณะ "การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ" เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งมอบให้โรงเรียนเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โคตัวรับ

ที่มา นุสสรวิทย์ วิณกุลและคณะ "การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งโบ" เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 2 ผลการตอบสนองต่อการปรับขนานวงจรการเป็นสัตว์ของโคตัวรับด้วยการใช้ฮอร์โมน
 ฝั่งฮอร์โมนเจสโตเมท

โคลำดับที่	ชนิด	อายุ (ปี)	อาการเป็นสัตว์ที่แสดงหลังขนาน ฮอร์โมนเจสโตเมท	คอร์ปัสลูเตียมที่ พบในวันถ่ายฝาก	หมายเหตุ
1	โคสาว	3	+	เล็ก (ขวา)	-
2	แม่โค	4	+	เล็ก (ซ้าย)	-
3	แม่โค	7	+	ใหญ่ (ขวา)	-
4	โคสาว	3	+	กลาง (ขวา)	-
5	โคสาว	4	+	เล็ก (ซ้าย)	-
6	โคสาว	4	+	เล็ก (ขวา)	-
7	แม่โค	3	+	เล็ก (ซ้าย)	-
8	แม่โค	4	+	ใหญ่ (ซ้าย)	-
9	แม่โค	4	+	เล็ก (ขวา)	-
10	แม่โค	4	+	ใหญ่ (ขวา)	-
11	แม่โค	7	+	กลาง (ขวา)	-
12	แม่โค	4	+	กลาง (ซ้าย)	-
13	โคสาว	3	+	กลาง (ซ้าย)	-
14	แม่โค	4	+	ไม่พบ	-
15	แม่โค	3	+	ไม่พบ	-
16	แม่โค	3	+	ไม่พบ	-
17	แม่โค	4	-	ไม่พบ	-
18	แม่โค	4	+	ไม่พบ	-
19	โคสาว	3	-	ไม่พบ	-

ที่มา นุสสรุา วัฒนกุลและคณะ "การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครึ่งใบ"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 3 ผลการตรวจโคตัวรับหลังการถ่ายฝากตัวอ่อน

โคล่าดับที่	ชนิดของตัวอ่อน* ที่ถ่ายฝาก	การแสดงอาการ** เป็นสีดในวันที่ 24 หลังเป็นสีด	ระดับโปรเจสเทอโรน ในวันที่ 24 หลังเป็น สีด (นก.มล.)	ผลการตรวจ*** ท้องโดยคล่าผ่าน ทางทวารหนักใน วันที่ 60
1	D1	-	4.79	+
2	D2	±	3.45	+
3	D2	±	0.20	-
4	D1	-	3.31	-
5	D3	-	3.94	+
6	W	+	0.05	-
7	W	±	0.21	-
8	D3	+	0.03	-
9	D4	+	0.07	-
10	D5	-	4.24	-
11	D4	-	3.20	+
12	W	+	0.07	-
13	D5	-	7.81	+

* D = ตัวอ่อนครึ่งใบ (DEMI-EMBRYO) (1-5=หมายเลขตัวอ่อน)

* W = ตัวอ่อนเต็มใบ (WHOLE EMBRYO)-POOR GRADE

** + = แสดงอาการเป็นสีดชัดเจน ; ± = อาการไม่ชัดเจน ; - = ไม่แสดงอาการเป็นสีด

*** + = ตั้งท้อง ; - = ไม่ตั้งท้อง

ที่มา นสสรฯ วัฒนกุลและคณะ "การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครึ่งใบ"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4 อัตราการตั้งท้อง และอัตราการคลอดจากการผ่าฝักตัวอ่อนครั้งใบและเต็มใบ

	ชนิดของตัวอ่อนที่ผ่าฝัก					
	ตัวอ่อนครั้งใบ			ตัวอ่อนเต็มใบ(คุณภาพต่ำ)		
	โคสาว	แม่โค	รวม	โคสาว	แม่โค	รวม
จำนวนโคตัวรับที่ผ่าฝัก (ตัว)	3	7	10	1	2	3
จำนวนโคตัวรับที่มีระดับ โปรเจสเตอร์โรนสูงใน การตรวจท้องระยะแรก (ตัว)	3	4	7	—	—	0
จำนวนโคตัวรับที่ตั้งท้อง วันที่ 60 (ตัว)	3	2	5	—	—	0
อัตราการตั้งท้อง (%)	100	28.57	50	0	0	0
จำนวนลูกโคที่คลอด (ตัว)	3	2	5	—	—	0

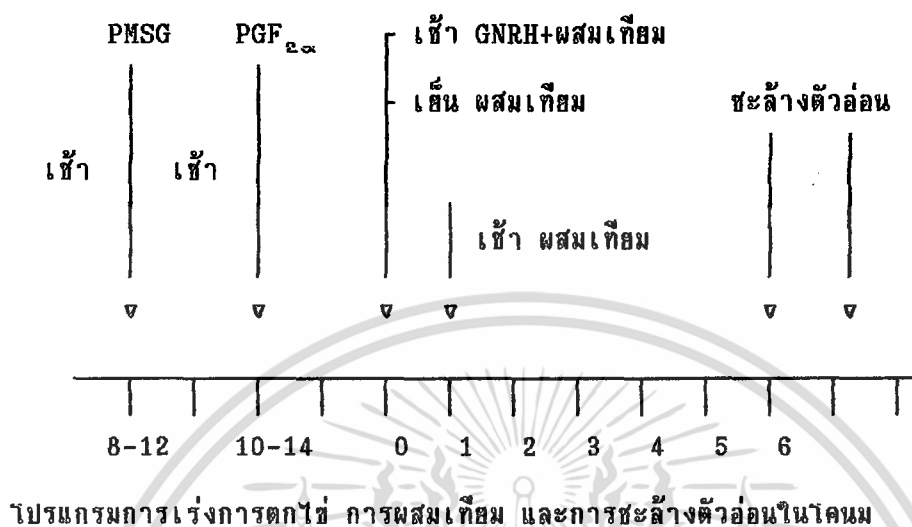
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4(ต่อ) อัตราการตั้งท้อง และอัตราการคลอดจากการถ่ายฝากตัวอ่อนครั้งใบและเต็มใบ

	ชนิดของตัวอ่อนที่ถ่ายฝาก					
	ตัวอ่อนครั้งใบ			ตัวอ่อนเต็มใบ(คุณภาพต่ำ)		
	โคสาว	แม่โค	รวม	โคสาว	แม่โค	รวม
อัตราการคลอด (%)	100	28.57	50	0	0	0
จำนวนลูกตายคลอดหรือ ผิดปกติ (ตัว)	—	—	0	—	—	0

ที่มา นุสสร่า วิธนกุลและคณะ "การผลิตลูกโคนมจากตัวอ่อนครั้งใบ"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่มา สรรพเพชญ์ ไสภณและคณะ "ผลสำเร็จการย้ายฝากตัวอ่อนโคนมลูกผสมในประเทศไทย"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการจัด PMSG ในปริมาณ 2,000 และ 2,500 หน่วยสากลต่ออัตราการตกไข่
(จำนวนคอร์ปัสลูเทียม)

ปริมาณ PMSG (จำนวนสัตว์)	จำนวนคอร์ปัสลูเทียม ค่าเฉลี่ย $\pm$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
	รังไข่ซ้าย	รังไข่ขวา
2,000 หน่วยสากล (8)	6.88 $\pm$ 3.18	6.88 $\pm$ 2.88
2,500 หน่วยสากล (8)	7.13 $\pm$ 1.81	6.88 $\pm$ 1.73

ที่มา สรรพเชษฐ โสภณและคณะ "ผลสำเร็จการย้ายฝากตัวอ่อนโคนมลภูผสมในประเทศไทย"
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการสร้างลูกโป่งบริเวณปีกมดลูกและตัวมดลูกต่ออัตราการชะล้างตัวอ่อน

ตำแหน่งที่สร้าง ลูกโป่ง (จำนวนสัตว์)	จำนวนคอร์ปัสคูลูเทียม ค่าเฉลี่ย+ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน รวม รังไข่ 2 ข้าง	จำนวนคอร์ปัสคูลูเทียม ค่าเฉลี่ย+ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน รวม ปีกมดลูก 2 ข้าง	%การไหลกลับ ของ D-PBS	%ตัวอ่อนที่ ชะล้างได้
ปีกมดลูก (12)	14.00+4.16	3.75+2.45	81.62	26.79
ตัวมดลูก (9)	13.50+4.51	6.25+4.57	94.23	46.30

ที่มา สรรพเพชญ์ โสภณและคณะ "ผลสำเร็จการย้ายฝากตัวอ่อนโคมนมลูกผสมในประเทศไทย"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

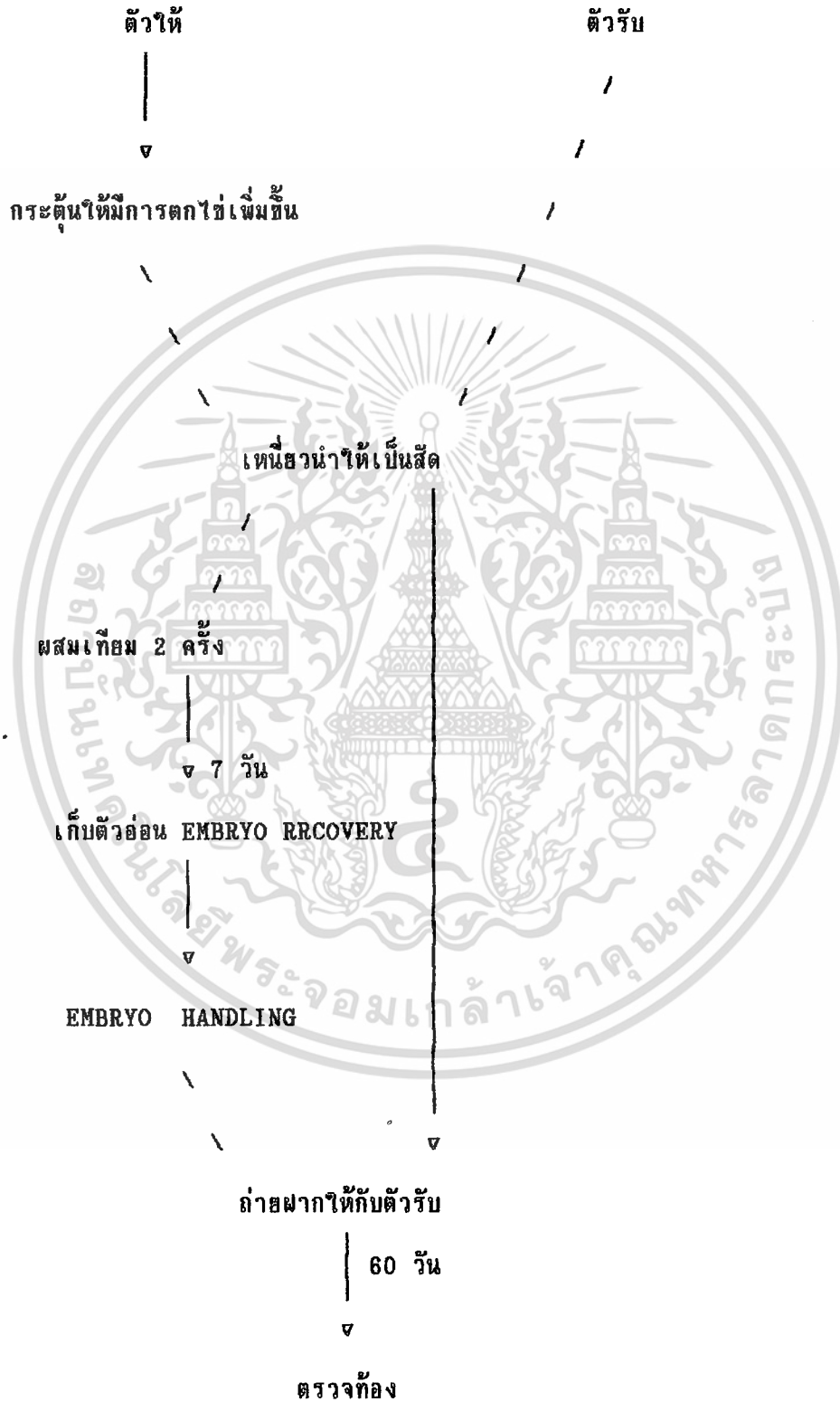
ระชะการเจริญของตัวอ่อนเมื่อชะล้างในวันที่ 6 และ 7 หลังผสมเทียม

ระชะการเจริญเติบโตของตัวอ่อน	วันหลังผสมเทียม		รวม
	6	7	
มอรูลา	9	2	11
คอมแพคมอรูลา	2	16	18
รูปร่างปกติ เออร์ยบลาสโตซิสต์	3	7	10
บลาสโตซิสต์	-	7	7
อ็ีกแกพนบลาสโตซิสต์	-	3	3
รวม	14	35	49
	(66.67%)	(71.43%)	
รูปร่างผิดปกติ	6	11	17
	(28.57%)	(22.45%)	
ไข่ที่ไม่ได้รับการผสม	1	3	4
	(4.76%)	(6.12%)	
รวม	21	49	70

ที่มา สรรเพชญ โสภณและคณะ "ผลสำเร็จการย้ายฝากตัวอ่อนโคนมลูกผสมในประเทศไทย"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการย้ายฝากตัวอ่อน

ที่มา สรรพเพชญ์ โสภณและคณะ "ผลสำเร็จการย้ายฝากตัวอ่อนโคนมลูกผสมในประเทศไทย"
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการผ่าแบ่งตัวอ่อน

ชะล้างตัวอ่อน

๗

ตกตะกอนตัวอ่อน

๘

นำตัวอ่อนใส่ในน้ำยาเลี้ยงตัวอ่อน

ชนิดปราศจากโปรตีน

๙

ผ่าแบ่งด้วยใบมีดขนาดเล็ก

พร้อมก็ใช้ MICROMANIPULATOR

๑๐

นำตัวอ่อนใส่ในน้ำยาเลี้ยงตัวอ่อน

ชนิดมีโปรตีน 20 %

(TCM 199^๑)

เพาะเลี้ยงในตู้เพาะเลี้ยงบรรยากาศ

คาร์บอนไดออกไซด์

๑๑

นำตัวอ่อนแต่ละใบใส่ลงในน้ำยา

Dulbelbecco Pgosphate Buffered Saline

๑๒

บรรจุลงในหลอดบรรจุตัวอ่อน

ที่มา สรรเพชญ โสภณและคณะ "ผลสำเร็จการย้ายฝากตัวอ่อนโคนมลูกผสมในประเทศไทย"
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคการถ่ายภาพจากจอคอมพิวเตอร์

1. เปิดเครื่องเลือกโปรแกรมที่ต้องการหรือภาพที่ต้องการ
2. ขยายภาพที่ต้องการจะถ่ายให้มีขนาดเต็มหน้าจอ
3. ดำเนินการถ่ายภาพ ซึ่งอาจแยกได้ 2 แบบ คือ

3.1 ถ่ายภาพในเวลากลางคืนที่มีตีสัน ปราศจากแสงรบกวนใดๆทั้งสิ้นจากภายนอกโดยเด็ดขาด ยกเว้นแว่นแว่นแสงจากจอคอมพิวเตอร์เท่านั้น และใช้ผ้าขนาดใหญ่และหนาคลุมตัวผู้ถ่ายภาพให้อยู่ภายใต้ผ้าผืนเดียวกัน ถ้าหากจะให้ดีควรใช้ผ้าสีดำที่ไม่สะท้อนแสง แล้วจึงปรับโฟกัสของกล้อง ตั้งความไวชัตเตอร์ไว้ที่ 4 ปรับความไวแสงให้ตรงกับความเร็วของฟิล์มที่ใช้แล้วจึงถ่ายภาพ

3.2 ในกรณีที่ถ่ายภาพในเวลากลางวัน จะดำเนินการดังนี้ คือเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมทั้งตั้งกล้องให้ห่างจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ในระยะโฟกัสพอดี แล้วจึงใช้ถุงพลาสติกสีดำที่ไม่สะท้อนแสงคลุมหน้าจอคอมพิวเตอร์และหน้าเลนส์กล้องถ่ายรูปไว้ด้วยกัน โดยเปิดช่องว่างไว้ที่หน้ากล้องถ่ายรูปและหน้าจอคอมพิวเตอร์เท่านั้น ซึ่งจะเกิดช่องว่างโดยไม่มีสิ่งใดมาขัดขวางการถ่ายรูป หากไม่แน่ใจว่าถุงที่จะถ่ายสามารถคลุมกันแสงได้เพียงพอ ให้ใช้กระดาษสีดำคลุมทับด้านนอกอีกชั้นหนึ่ง จากนั้นจึงทำการถ่ายภาพ

4. เมื่อถ่ายภาพเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ทำการเก็บอุปกรณ์ทุกชนิดให้เรียบร้อย

คำแนะนำ

1. ควรใช้ฟิล์มสีที่มีมาตรฐานในการถ่ายภาพ
2. หากใช้ถุงสีดำคลุมควรทำช่องไว้สำหรับให้มือสามารถผ่านเข้าไปปรับโฟกัสได้
3. ระหว่างการถ่ายทำ ให้ระวังถุงสีดำจะตกลงมาบังบริเวณมุมกล้อง ซึ่งจะทำให้ภาพที่ถ่ายนั้นมีถุงสีดำติดไปด้วย
4. ต้องใช้ความระมัดระวังในการทำงานอย่างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบของโปรแกรมแสดงภาพ (VPIC)

VPIC.EXE	73,037	BYTE
CVPIC.EXE	14,307	"
GENO5400.CFG	534	"
TRT8800B.CFG	406	"
TS4000HI.CFG	570	"
CONFIG.DOC	7,853	"
PARADISE.CFG	431	"
VPIC.TXT	6,759	"
ATINEW.CFG	596	"
VIDEO7.CFG	643	"
DEFINCON.CFG	627	"
ATIWONDR.CFG	529	"
GENO6400.CFG	505	"
OAK.CFG	392	"
HIRES.CFG	506	"
AHEAD.A.CFG	437	"
VPIC.DOC	52,019	"
ORCPR02.CFG	529	"
EVERX673.CFG	600	"
WAIT.COM	98	"
MAXXON.CFG	469	"
WAIT.DOC	458	"
EVERX678.CFG	553	"
EGA.CFG	234	"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CONFIG.EXE	14,805	BYTE
VGA.CFG	286	"
STB4000.CFG	529	"
WHTCHVGA.COM	2,267	"
CHIPTECH.CFG	613	"
TRI800C.CFG	469	"
HEADLAND.CFG	701	"
TS3000.CFG	506	"
TS4000.CFG	565	"
AHEADB.CFG	516	"
TRID8900.CFG	599	"
VGABOARD.DAT	1,811	"
BULL.PALL	2,048	"

คู่มือการใช้ PROGRAM VPIC USERS MANUAL

มีวิธีการใช้อยู่ 14 ประการ ดังนี้

1. เครื่องหมายลูกศร ใช้สำหรับเลื่อน Cursor ให้ไปตามตำแหน่งที่ต้องการ โดยจะเลื่อนจากตำแหน่งที่อยู่ไปส่วนบน หรือลงข้างล่าง หรือไปทางซ้ายหรือทางขวาของ Files ที่อยู่ถัดไป

2. Spacebar ใช้สำหรับทำเครื่องหมายชื่อ File ที่ต้องการจะโชว์หรือแสดง หากต้องการให้โชว์ภาพต่อเนื่องกัน ให้ทำการกด Spacebar ซ้ำ ซึ่งจะเป็นการทำเครื่องหมายในภาพถัดไปอย่างต่อเนื่อง

3. Enter จะทำหน้าที่ แสดงภาพที่ Spacebar ทำเครื่องหมายไว้ และหาก Spacebar ทำเครื่องหมายอย่างต่อเนื่องกัน Enter ก็ จะแสดงภาพตามที่ Spacebar

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำเครื่องหมายไว้ตามลำดับ หากไม่มีการทำเครื่องหมาย Enter จะแสดงภาพในตำแหน่งที่ Cursor อยู่

4. ปุ่ม F1 จะทำหน้าที่ แสดงเมนู ที่จะใช้ช่วยงานโปรแกรม
5. ปุ่ม F2 จะทำหน้าที่ ไร้วภาพที่ทำเครื่องหมายไว้
6. ปุ่ม F3 จะทำหน้าที่ เป็นคำสั่งเลือกขนาดของภาพและปริมาณสีของภาพ ที่จะให้

ปรากฏบนจอ

7. ปุ่ม F4 จะทำหน้าที่ เลือกระหว่างชนิดของจอคอมพิวเตอร์ว่าเป็นจอชนิดใดระหว่าง VGA และ EGA
8. ปุ่ม F5 และ F6 จะทำหน้าที่ ขยายภาพให้มีขนาดใหญ่กว่า 320X220 ในชนิดหน้าจอ VGA
9. ปุ่ม F7 จะทำหน้าที่ LOCK ขนาดของภาพ หากกดอีก 1 ครั้ง จะทำขนาดของภาพเป็นไปอย่างอัตโนมัติ ตามขนาดของภาพจริง หากกด F7 อีก 1 ครั้ง จะกลับไปสู่ระบบทำงานปกติ
10. ปุ่ม F8 จะทำหน้าที่ เป็นคำสั่งให้คอระบบ ซึ่งจะอ่านภาพในชื่อ FILE GIF
11. ปุ่ม F9 จะทำหน้าที่ เป็นคำสั่งเปลี่ยนที่อยู่ของ DIRECTORY ไปสู่ DIRECTORY ที่ต้องการ
12. ALT X จะทำหน้าที่ เป็นคำสั่งที่จะลบภาพในตำแหน่งที่ CURSOR อยู่ โดยถ้ากด Y เท่ากับ ตกลง หรือ กด N เท่ากับไม่ตกลง
13. ESC จะทำหน้าที่ จบการทำงานของโปรแกรม กลับสู่ระบบ DOS
14. CTRL+ BREAK หรือ CTRL+ C จะทำให้กลับสู่ระบบ DOS โดยตรง

คำสั่งระบบที่ควรรู้จัก

1. คำสั่ง DIR ย่อมาจากคำ DIRECTORY ใช้เมื่อต้องการดูรายชื่อของแฟ้มข้อมูลที่เก็บอยู่ในงานบันทึกว่า มีชื่อแฟ้มข้อมูลชื่ออะไรบ้าง แต่ละแฟ้มข้อมูลใช้เนื้อที่ในงานบันทึกเท่าไร

ชนิดของคำสั่ง : คำสั่งภายใน

รูปแบบคำสั่ง :

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

A>DIR หน่วยบันทึก: ชื่อแฟ้มข้อมูล (/P หรือ /W)

2. คำสั่ง COPY ใช้เมื่อต้องการคัดลอกแฟ้มข้อมูล 1 แฟ้มข้อมูลหรือมากกว่า จากงานบันทึกหนึ่งไปยังอีกงานบันทึกหนึ่ง หรือภายในงานบันทึกเดียวกัน การคัดลอกนั้นจะคัดลอกไปเป็นแฟ้มข้อมูลที่มีชื่อใหม่ หรือจะใช้ชื่อแฟ้มข้อมูลเดิมก็ได้ (เฉพาะในกรณีที่แฟ้มข้อมูลทั้งสองอยู่ งานบันทึกคนละแผ่น)

ชนิดของคำสั่ง : คำสั่งภายใน

รูปแบบคำสั่ง

A>COPY หน่วยบันทึก: ชื่อแฟ้มข้อมูลต้นแบบ หน่วยบันทึก: ชื่อแฟ้มข้อมูลใหม่

3. คำสั่ง RENANE หรือ REN ใช้เมื่อต้องการเปลี่ยนชื่อแฟ้มข้อมูล จากชื่อหนึ่งเป็นอีกชื่อหนึ่ง

ชนิดของคำสั่ง : คำสั่งภายใน

รูปแบบคำสั่ง :

A>RENANE หน่วยบันทึก: ชื่อแฟ้มข้อมูลเดิม ชื่อแฟ้มข้อมูลใหม่

A>REN หน่วยบันทึก: ชื่อแฟ้มข้อมูลเดิม ชื่อแฟ้มข้อมูลใหม่

4. คำสั่ง DEL หรือ ERASE ทั้งสองคำสั่งนี้ จะใช้เมื่อต้องการจะลบแฟ้มข้อมูลทั้งทั้งแฟ้ม

ชนิดของคำสั่ง : คำสั่งภายใน

รูปแบบคำสั่ง :

A>ERASE หน่วยบันทึก : ชื่อแฟ้มข้อมูล

A>DEL หน่วยบันทึก : ชื่อแฟ้มข้อมูล

5. คำสั่ง TYPE ใช้เมื่อต้องการแสดงเนื้อหาของแฟ้มข้อมูลออกมาให้ดูบนจอภาพ

ชนิดของคำสั่ง : คำสั่งภายใน

รูปแบบคำสั่ง :

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

A>TYPE หน่วยบันทึก: ชื่อแฟ้มข้อมูล

6. คำสั่ง CLS ย่อมาจากคำ CLEAR SCREEN ใช้เมื่อต้องการลบข้อความต่างๆ บนจอภาพ

ชนิดของคำสั่ง : คำสั่งภายใน

รูปแบบคำสั่ง :

A<CLS

7. คำสั่ง FORMAT ใช้สำหรับจัดรูปแบบการบันทึกให้กับแผ่นจานบันทึกใหม่ๆ ที่จะนำมาใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยปกติ แผ่นจานบันทึกที่ซื้อใหม่ๆ นั้นยังไม่ได้มีการจัดรูปแบบการบันทึกหมายถึงการจกแตรก (TRACK) จัดแตรกเตอร์ (SECTOR) ไว้ให้ หากเราจะนำใช้กับเครื่องใด ก็จะต้องทำการจัดรูปแบบการบันทึกหรือ "FORMAT" แผ่นจานบันทึกนั้นๆ ก่อน เพื่อให้เหมาะสมหรือใช้ได้กับระบบปฏิบัติการของเครื่องนั้นๆ

ชนิดของคำสั่ง : คำสั่งภายนอก

รูปแบบคำสั่ง :

A>FORMAT หน่วยบันทึก: (/S)

8. คำสั่ง DISKCOPY ใช้สำหรับคัดลอกแฟ้มข้อมูลจากจานบันทึกแผ่นหนึ่งไปยังจานบันทึกอีกแผ่นหนึ่ง โดยต้องคัดลอกไปทุกแฟ้มข้อมูล จะเลือกทำเฉพาะบางแฟ้มไม่ได้ การคัดลอกด้วยคำสั่งนี้ หากแผ่นจานบันทึกยังไม่ได้รับการจัดรูปแบบ (FORMAT) ไว้ก่อน คอมพิวเตอร์ก็จะทำให้เองเลย โดยไม่ต้องสั่งรวมทั้งคัดลอกระบบปฏิบัติการให้ด้วย

ชนิดของคำสั่ง : คำสั่งภายนอก

รูปแบบคำสั่ง :

A>DISKCOPY หน่วยบันทึกต้นแบบ: หน่วยบันทึกที่จะคัดลอกลง:

9. คำสั่ง CHKDSK ย่อมาจาก CHECK DISK ใช้เมื่อต้องการตรวจสอบว่าแผ่นจานบันทึกที่ใช้

เก็บข้อมูลอยู่นั้นใช้เนื้อที่ไปเท่าไรแล้ว และยังมีที่เหลืออีกสักเท่าใด นอกจากนี้คำสั่งนี้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยังบอกไปถึงเนื้อหาหน่วยความจำหลักทั้งหมดในตัวเครื่อง ทั้งส่วนที่ใช้ไปแล้ว และส่วนที่เหลือ

ชนิดของคำสั่ง : คำสั่งภายนอก

รูปแบบคำสั่ง :

A>CHKDSK หน่วยบันทึก:

A>CHKDSK หน่วยบันทึก:ชื่อแฟ้มข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้